Library IIAS, Shimla
PH 491.42 S 64 A
00024829

੧ ਓ ਸਤਿਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਦੁਰਗਾਪ੍ਰੈਸ ਨਾਭਾ

ਸੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਹੁਏ

"ਆਨੰਦ ਬਿਵਾਹ ਪਰ ਵਿਚਾਰ"

ਕਾ

ਖੰਡਨ

੧੨੯

ਸਰਦਾਰ ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ ਜੀ
ਰਈਸ ਕੋਟ ਦੁਨਾ, ਨਜ਼ਾਮਤ ਬਰਨਾਲਾ
ਰਿਆਸਤ ਪਟਿਆਲਾ

ਨੇ ਸੰਕਲਨ ਕੀਆ

PH
491.42
S 64 A

ਔਰ

ਵਜ਼ੀਰ ਹਿੰਦ ਪ੍ਰੇਸ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਮੇਂ ਭਾਈ ਬਹਾਦਰ ਸਿੰਘ
ਮੈਨੇਜਰ ਕੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸੇ ਛਪਵਾਕਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕੀਆ ।

Library IIAS, Shimla
PH 491.42 S 64 A
00024829

24829

INDIAN INSTITUTE OF ADVANCED STUDY
Acc. No. 24829
Date 18.6.68
SIMLA

੧ ਓ ਸਤਿਗੁਰਪ੍ਸਾਦਿ ॥

ਰਿਆਸਤ ਨਾਭਾ ਮੇ ਏਕ ਛੋਟੀ ਕਾਪੀ ਅਨੰਦ ਬਿਵਾਹ ਪਰ ਵ੍ਰਿਚਾਰ ਨਾਮੇ ਖਾਲਸੇ ਮੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਹੋਰਹੀ ਹੇ ਇਕ ਕਾਪੀ ਦਾਸ ਕੋ ਭੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੂਈ ਜਿਸਕੇ ਪੜਨੇ ਸੇ ਅਤੀ ਤੀਬਰ ਸ਼ੋਕ ਉਤਪੰਨ ਹੂਆ ਚਿਤ ਬਿਆਕੁਲ ਹਿਰਦਾ ਬਿਸਮਜੇ ਹੋਕਰ ਮੂੰਹ ਸੇ ਵਾਹਿਗਰੂ ਤੇਰੀ ਰਚਨਾ ਕਾ ਸ਼ਬਦ ਨਿਕਲਾ ਪੰਜਾਬੀ ਕੀ ਏਹ ਭਾਵਤ ਬਿਸ਼ਵਾਸਨੀਯ ਹੂਈ ਕੇ = ਸੋਹਬਤ ਾ ਅਸਰ ਤਥਾ ਰਾਜਿਆਂ ਦੇ ਕੰਨ, ਰਾਜੇ ਮਹਾਰਾਜੇ ਜੋ ਕੁਛ ਨਿਕਟ ਵਰਤੀ ਦਾਸੋਂ ਮੇ ਸਰਵਨ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਉਸੀ ਕੋ ਸਤ ਮਾਨਤੇ ਹੈ ਸ੍ਵੈ ਧਰਮ ਨਿਸ਼ਟਾ ਤਕ ਕੀ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਕਰਤੇ ਸ੍ਰੀ ਯੁਤ ਮਹਾਰਾਜਾ ਸਾਹਿਬ ਨਾਭਾ ਕੀ ਬੁਧੀ ਵ ਸੁਭਾਵ ਕੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਅਕਥਨੀਯ ਹੈ ਪ੍ਰੰਤੂ ਸ੍ਵੈਹਿਤੂ ਦੁਸ਼ਟਬੁਧੀ ਕੁਮਚਾਰੀ ਅਪਨੇ ਬਾਤੂਨੀ ਚਾਲ ਮੇ ਸ੍ਰੀਯੁਤ ਨਾਭਾ ਪਤੀ ਜੀ ਸ੍ਰੀਖਿ ਪੰਥ ਪ੍ਰਯ ਸੁਪ੍ਰਤਿਸ੍ਟਤ ਮਹਾਰਾਜ ਕੋ ਭੀ ਸ੍ਵਧਰਮ ਵ੍ਰਿਧ ਉਕਸਾ ਕੇ ਐਸੀ ਰਚਨਾਂਓ ਕੋ ਨਾਮਾਵਲੀ ਕਾ ਕਾਰਣ ਜਤਲਾਕੁ ਸ੍ਵੈਪੰਥ ਮੇਂ ਅਪ੍ਰਯ ਕਰ ਦੀਏ ਪੰਥ ਹ੍ਰਿਦੈ ਸ਼ੋਕਨੀਯਹੋ ਦੁਖਾਤੁ ਹੂਏ ਕਿਉਂਕਿ ਪੰਥ ਕੋ ਯੇਹ ਪਹਲਾ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਬਲਕੇ ਪਹਲੇ ਸੇ ਕਈ ਐਸੀ ਕੂੜੀ ਰਚਨਾਂਏਂ ਦੇਖ ਉਤ੍ਰ ਮੇ ਪ੍ਰਸ਼੍ਨ ਉਠਾ ਚੁਕਾ ਹੈ ਔਰ ਇਸ ਕਾਰਣ ਅਧਕ ਸੋਚਨੀਯ ਹੈ ਕੇ ਪ੍ਰਜਾ ਕਾ ਧ੍ਰਮ ਰਾਜਾ ਕੇ ਪੀਛੇ ਹੋਤਾ ਹੈ ਜਬ ਰਾਜਾ ਕੀ ਐਸੀ ਹਾਲਤ ਹੋ ਜਾਵੇ ਪ੍ਰਜਾ ਧ੍ਰਮ ਕੀ ਹਾਲਤ ਅਕਥਨੀਯ ਹੋਗੀ ਅਬ ਦਾਸ ਉਕਤ ਵਿਲਾਪਕੋ ਮੰਕੋਚਕੂ ਉਸ ਕਥਨ ਕਾ ਸਾਰਅੰਸ ਤਥਾ ਉਤ੍ਰ ਨਵੇਦਨਕ੍ਰਤਾ ਹੈ ਆਸ਼ਾ ਹੈ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਨਾਭਾ ਪਤੀ ਜੀ ਸ੍ਰੀਖਿ ਅਨਭਵੀ ਗਜਾਨਵਾਨ ਬਾਦ ਗੌਰਕੇ ਪਹਲੀ ਕਾਪੀ ਅਨੰਦ ਬਵਾਹ ਪਰ ਵਚਾਰ ਨਾਮੀ ਕੀ ਤ੍ਰਦੀਦ ਕਾ ਹੁਕਮ ਦੇਂਗੇ ਉਕ੍ਤ ਪੁਸਤਕ ਮੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਰੀਤੀ ਸੇ ਉਲੇਖ ਹੈ ਔਰ ਉਤ੍ਰ ਕੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਪੰਯ ਸੇ ਕੀ ਗਈ ਹੈ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ੯ ਬ੍ਵਾਰ ਹੈ ਮਗਰ ਕਿਸੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਮੇ ਏਕ ਸੇ ਅਧਕ ਬਾਤੇ ਏਕ ਅੰਕ ਮੇ ਕਿਸੀ ਏਕ ਅੰਕ ਮੇ ਜਾਦੇ ਇਸ ਲੀਏ ਨਵੀਨ ਅੰਕ ਕਾਇਮ ਕਰਕੇ ਉਤ੍ਰ ਬੇਨਯਪੂਰਬਕ ਅਰਜ ਹੈ।

ਅਨੰਦਬਵਾਹ ਨਾਮੀ ਪੁਸਤਕ ਕੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨੋ ਕਾ ਸਾਰ ਅੰਸਯਹ ਹੈ ਤਥਾ:-

(੧) ਅਜ ਕਲ ਜੋ ਨਵੀਨ ਸਿਖ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਰੀਤੀ ਕੋ ਛੋੜ ਨਵੀਨ ਰੀਤੀ ਚਲਾਨੀ ਚਾਹਤੇ ਹੈ ਯੇਹ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ॥

(੨) ਸਿਖੋਂ ਕੇ ਦਸੋ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਕੋ ਦੇਸੋ ਅਵਤਾਰ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਕੀ ਰਖਯਾ ਲੀਏ ਆਏ ਥੇ ਉਨਹੋ ਨੇ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਕੀ ਰਖਯਾ ਲੀਏ ਸਾਤ ਸਿਰ

ਦੀਏ ਮਗਰ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਕੋ ਨਹੀਂ ਛੋੜਾ॥

(੩) ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਕੇ ਵਕਤ ਮੇ ਔਰ ਬਾਦ ਮੇ ਸਿਖੋਂ ਨੇ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਕੋ ਲਾਲਚ ਔਰ ਕਸ਼ਟ ਸੇ ਨਹੀਂ ਛੋੜਾ॥

(੪) ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਕੇ ਮੁਸਲਮਾਨੋ ਸੇ ਜਿਤਨੇ ਜੁਧ ਹੂਏ ਉਨਕਾ ਕਾਰਣ ਕੇਵਲ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਕੀ ਰਖਯਾ ਕਾ ਥਾ॥

(੫) ਨਵੀਨ ਸਿਖ ਲਾਲਚ ਮੇ ਫਸੇ ਹੂਏ ਸਨਾਤਨ ਧਰਮ ਕਾ ਤਿਆਗ ਕਰਤੇ ਹੈ ਜੈਸਾ ਕੇ ਅਜ ਕਲ ਫੇਰਿਓਂ ਕੀ ਜਗਾ ਅਨੰਦ ਪੜ੍ਹਾ ਜਾਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾ ਕਾਰਣ ਕੇਵਲ ਤ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਹੈ॥

(੬) ਸਭ ਕਥਨ ਕਾ ਉਤ੍ਰ ਪਖਸ਼ਪਾਤ ਤਿਆਗ ਕੇ ਧਰਮ ਸੇ ਨ੍ਰਿਣਯ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਏ।

(੭) ਗੁਰੂ ਘਰ ਮੈਂ ਕਿਸੀ ਗੁਰੁਸਾਹਿਬ ਕੀ ਯਾ ਗੁਰਪੁਤ੍ਰ ਯਾ ਗੁਰਪੁਤ੍ਰੀ ਯਾ ਗੁਰ ਸਿਖ ਕੀ ਸ਼ਾਦੀ ਅਨੰਦ ਰੀਤੀ ਸੇ ਨਹੀਂ ਹੂਈ।

(੮) ਸਭ ਸ਼ਾਦੀਏਂ ਵੇਦ ਵਿਧੀ ਸੇ ਹੂਈ ਜਿਨਕੀ ਬਾਬਤ ਗੁਰ ਬਿਲਾਸ ਵਾ ਸੂਰਜ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਮੇਂ ਕਥਨ ਹੈ ਤੇ,ਗੁਰੁਸਾਹਿਬ ਵੇਦਵਿਧੀ ਵ ਵੇਧਕੋ ਮਾਨਤੇਥੇ।

(੯) ਆਪਨੇ ਨੰਬਰ ੫ ਮੇਂ ੧੦੦ ਸਾਖੀ ਕਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਕਰ ਵਿਧਵਾ ਕੇ ਅਨੰਦ ਸ੍ਵੀਕਾਰ ਕਰਤੇ ਹੈਂ।

(੧੦) ਅਜ ਕਲ ਕੇ ਨਵੀਨ ਸਿਖ ਗੁਰਬਾਨੀ ਕੋ ਨ ਮਾਨਨੇ ਵਾਲੇ ਹੈਂ।

ਉਤ੍ਰ ਸ੍ਰਵਣ ਕੀਜੀਏ

[੧] ਆਜ ਕਲ ਨ ਕੋਈ ਨਵੀਨ ਸਿਖ ਹੈ ਨ ਨਵੀਨ ਰੀਤੀ ਚਲਾਈ ਜਾਤੀ ਹੈ ਸਿਖ ਵੋਹੀ ਹੈਂ ਜੋ ਸੰਮਤ ੧੭੫੬ ਬਿਕ੍ਰਮੀ ਸੇ ਗੁਰੂ ਦਸਮੇਸ ਜੀ ਕੇ ਆਗ੍ਯਾ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਮ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਵਹੁ ਗੁਰੂ ਬਚਨ ਅਨੁਸਾਰ ਯਥਾ "ਇਕ ਛੋਡਾ ਦੂਜੇ ਲਗੇ ਡੂਬੇ ਸੇ ਬਨਜਾਰਿਆ" ਗੁਰੂ ਰੀਤੀ ਕੇ ਸਵਾਇ ਅਨ ਰੀਤੀ ਨਹੀਂ ਕਰਤੇ ਤੇ "ਕੁਰਬਾਣੀ ਤਿਨਾਂ ਗੁਰ ਸਿਖਾਂ ਭਾਇ ਭਗਤ ਗੁਰਪੁਰਬ ਕਰੰਦੇ ਗੁਰ ਸੇਵਾ ਫਲ ਅਫਲ ਫਲੰਦੇ" ਇਸ ਵਾਕ ਦੇ ਭਾਗੀ ਹੈਨ ਔਰ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਕੇ ਕਵਿਤੋਂ ਅਨੁਸਾਰੀ ਹੈ ਯਥਾ "ਜੈਸੇ ਪਤਿਬ੍ਰਤਾ ਪਰ ਪੁਰਖੈ ਨ ਦੇਖਯੋ ਚਾਹੇ ਪੂਰਨ ਪਤਿਬ੍ਰਤਾ ਕੇ ਪਤਹੀ ਕ ਧਿਆਨ ਹੈ, ਸ੍ਰ ਸ੍ਰਤਾ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਚਾਤ੍ਰਕ ਨ ਚਾਹਿ ਕਾਹੂੰ ਆਸ ਘੰਨ ਬੂੰਦ ਪ੍ਰਿਅ ਪ੍ਰਯਾ ਗੁਨਗਾਨ ਹੈ। ਦਿਨ ਕਰ ਓਰ ਭੋਰ ਚਾਹਿਤ ਨਹੀਂ ਚਕੋਰ ਮਨ ਬਚ ਕ੍ਰਮ ਹਿਮਕ੍ਰ ਪ੍ਰਯਾਪਾਨ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਗੁਰ ਸਿਖ ਆਨ ਦੇਵ ਸੇਵ ਰਹਤ ਪੈ ਸਹਜ ਸੁਭਾਵ ਨ ਅਵਗਜ ਅਭਮਾਨ ਹੈ। ਦੋਇ ਦਰਪਨ ਦੇਖੈ ਇਕਸੇ ਅਨੇਕ ਰੂਪ ਦੋਇ ਨਾਵ ਖਾਵ ਧਰੈ ਪਹਚੈ ਨ ਪਾਰ ਹੈ। ਦੋਇ ਦਿਸ ਗਹੈ ਜੈਸੇ ਪਖ ਪਾਓ ਤੂਟੈ ਦੁਰਾਹੇ ਦੁਚਤ ਹੋਇ ਭੂਲ ਪਗਧਾਰ ਹੈ। ਦੋਇ ਭੂਪ ਤਾਕੋ ਗਾਓ ਪ੍ਰਜਾ ਨ ਸੁਖੀ ਹੋਏ ਦੋਇ ਪੁਰਖਨ ਕੀ ਨ ਕੁਲਾਬਧੂ ਨਾਰ ਹੈ ਗੁਰ

ਸਿਖ ਹੋਇ ਆਨ ਦੇਵ ਸੇਵ ਟੇਵ ਗਹੇ ਸਹੇ ਜਮ ਡੰਡ ਧ੍ਰਿਗ ਜੀਵਨ ਸੰਸਾਰ ਹੈ। ਲੋਗ ਬੇਦ ਗਯਾਨ ਉਪਦੇਸ਼ ਹੈ ਪਤਬ੍ਰਤਾ ਕੋ ਮਨ ਬਚ ਕ੍ਰਮ ਸ੍ਵਾਮੀ ਸੇਵਾ ਅਧਕਾਰ ਹੈ ਨਾਮ ਅਸ਼ਨਾਨ ਦਾਨ ਸੰਜਮ ਨ ਜਾਪ ਤਾਪ ਤੀਰਥ ਬ੍ਰਤ ਪੂਜਾ ਨੇਮ ਨਿਤਕਾਰ ਹੈ। ਹੋਮ ਜਗ ਭੋਗ ਨਈ ਵੇਦ ਨਹੀ ਦੇਵੀ ਦੇਵ ਰਾਗ ਨਾਦ ਬਾਦ ਨਸੰਬਾਦ ਆਨ ਦਵਾਰ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਗੁਰ ਸਿਖਨ ਮੇਂ ਏਕ ਟੇਕ ਹੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਆਨ ਗਯਾਨ ਧਿਯਾਨ ਸਿਮ੍ਰਨ ਬਿਭਚਾਰ ਹੈ"।

ਮਹਾਸ਼ਾ ਜੀ ਆਜ ਕਲ ਗੁਰੂ ਕੇ ਸਿਖ ਨਵੀਨ ਰੀਤੀ ਨਹੀਂ ਚਲਾਤੇ ਬਲਕੇ ਉਕਤ ਪ੍ਰਮਾਣ ਗੁਰ ਆਸ਼ੇ ਗੁਰ ਰੀਤੀ ਕ੍ਰਿਤੇ ਹੈਂ ਔਰ ਜੋ ਫੋਕਟ ਧਰਮ ਹੈਂ, ਉਨਕਾ ਪ੍ਰੀਤਜਾਗ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਸੋ ਖਾਲਸੇ ਕਾ ਯੇਹ ਗੁਣ ਹੈ ਅਵਗੁਣ ਨਹੀਂ, ਔਰ ਜੇਕਰ ਲਾਭਦਾਇਕ ਕੋਈ ਨਈ ਰੀਤੀ ਭੀ ਚਲਾਈ ਜਾਵੇ ਤੌਭੀ ਗੁਣ ਅਵਗੁਣ ਕੀ ਵਿਚਾਰ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਏ ਸਿਰਫ ਨਈ ਹੋਨਾ ਦੂਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰ ਨੈਹਰ ਕੋ ਨਈ ਹੀ ਰੀਤੀ ਹੋਨੇ ਕੇ ਕਾਰਨ ਤਥਾ ਕਲਾ ਕੋ ਨਈ ਹੋਨੇ ਕੇ ਕਾਰਨ ਕਾਮ ਨ ਲੇ ਵਹੀ ਪੁਰਾਨੀ ਰੀਤੀ ਬ੍ਰਤੇਂ ਯਹ ਗੁਣ ਹੈ ਅਵਗੁਣ ਨਹੀਂ ਜੋ ਰੀਤੀ ਪੰਥ ਕਰਤਾ ਹੈ ਉਸਕੇ ਸਿਧਾਂਤ ਪਰ ਤਵਜਾ ਹੋਨੀ ਚਾਹੀਏ।

(੨) ਆਪਨੇ ਜੋ ਦਸੋ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਕੋ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਕੇ ਲੀਏ ਹੂਏ ਔਰ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਕੇ ਲੀਏ ਸੀਸ ਦੀਏ ਮਗਰ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਕੋ ਨਹੀਂ ਛੋੜਾ ਇਤੀਆਦਿਕ ਕਥਨ ਕੀਆ ਹੈ ਸ੍ਰਵਨ ਕੀਜੀਏ ਯਹ ਬਚਿਤ੍ਰ ਉਲੇਖ ਹੈ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਹੀ ਕਿਆ ਇਸਕਾ ਗ੍ਰਹਣ ਔਰ ਪ੍ਰੀਤਜਾਗ ਕਿਆ ਯਹ ਭੀ ਨਹੀਂ ਜਾਨ ਪੜਤਾ ਕੇ ਸ਼ਬਦ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਕਿਸ ਵੇਦ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰ ਕੋਸ਼ ਯਾ ਕਿਸ ਗ੍ਰੰਥ ਸੇ ਲੀਆ ਕਿਉਂਕਿ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਵਾਚਕ ਸਬਦ ਵੇਦ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰ ਆਦਿਕ ਕਿਸੀ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਗ੍ਰੰਥ ਮੇਂ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਲਬਤਾ ਪਾਰਸੀ ਮਤ ਮੇਂ ਹਿੰਦੂ ਨਾਮ ਚੋਰ ਕਾ ਜ਼ਰੂਰ ਹੈ ਜੋ ਮੁਸਲਮਾਨ ਲੋਗ ਆਪਨੇ ਰਾਜ ਕੇ ਵਕਤ ਮੇਂ ਆਰਯਾ ਲੋਕੋਂ ਕੋ ਹਿੰਦੂ ਅਰਥਾਤ ਚੋਰ ਗੁਲਾਮ ਆਦਿਕ ਨਾਮ ਸੇ ਬੁਲਾਨੇ ਲਗੇ ਥੇ ਸੋ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਚੋਰ ਕਾ ਧਰਮ ਚੋਰੀ ਬਟਪਾਰੀ ਆਦਿਕ ਹੈ ਜੋ ਧਰਮ ਨਹੀਂ ਅਧਰਮ ਹੋਤਾ ਹੈ ਸੋ ਐਸਾ ਅਧਰਮ ਗ੍ਰਹਣ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਕੋ ਕਹਨਾ ਅਯੋਗ ਹੈ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਕੇ ਮੁਖਵਾਕੋਂ ਸੇ ਤਥਾ ਅੰਨ ਵਿਦਵਾਨੋ ਕੀ ਰਚਨਾ ਸੇ ਹਿੰਦੂ ਸਬਦ ਘ੍ਰਿਣ ਵਾਚਕ ਸਿਧ ਹੋਤਾ ਹੈ ਗੁਰੂ ਵਾਕ ਯਥਾ ਹਿੰਦੂ ਮੂਲੇ ਭੁਲੇ ਅਖੁਟੇ ਜਾਹੀ ਮ:੧ ਵਾਰ ਬਿ: ਹਿੰਦੂ ਤੁਰਕ ਦੁਹਾਂ ਨੇਬੇਰਾ। ਭੈ:ਮ: ੫ ਟੁਤ ਪੂਜ ਪੂਜ ਹਿੰਦੂ ਮੂਏ ਤੁਰਕ ਮੂਏ ਸਿਰਨਾਈ ਕ: ਹਿੰਦੂ ਅੰਨਾ ਤੁਰਕੂ ਕਾਨਾ ਗੁ:ਨਾ: ਔਰ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਮਤ ਆਰਯਾ ਅਪਨੇ ਟ੍ਰੈਕਟ ਕਿਆ ਤੁਮ ਆਰਯਾ ਹੋ ਯਾ ਹਿੰਦੂ ਮੁਨਸ਼ੀ ਰਾਮ ਵਿਰਦਤਾ ਮੈਂ ਸਪਸ਼ਟ ਰੀਤੀ ਸੇ ਹਿੰਦੂ ਪਦ ਕਾ ਨਖੇਦ ਕਰ ਚੁਕੇ ਹੈਂ ਔਰ ਸੰਮਤ ੧੯੮੦ ਈਸਵੀ ਵਿਚ ਕਾਂਸ਼ੀ ਜੀ ਸ਼ੈਹਰ ਮੇਂ

ਸਭ ਵਡੇ ਵਡੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜਨ ਇਕੱਤ੍ਰ ਹੋਕੇ ਏਕ ਬਵਸਤਾ ਪਤ੍ਰ ਪੂਰਨ ਜਾਂਚ ਕੇ ਬਾਦ ਬਨਾ ਕਰ ਉਸ ਪਰ ਮਾਨਨੀਜ ੪੬ ਪੰਡਤੋਂ ਕੇ ਹਸਤਾਖਸ਼ ਹੈ ਯਹ ਸਿਧ ਕਰਕੇ ਕੇ ਹਿੰਦੂ ਚੋਰ ਕੋ ਕਹਿਤੇ ਹੈਂ ਭਾਰਤ ਵਾਸੀ ਹਿੰਦੂ ਨਹੀਂ ਔਰ ਪ੍ਰਣ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਕੇ ਆਗੇ ਯਹ ਨਾਮ ਪ੍ਰਚਲਤ ਨ ਰਹੇ ਸੋ ਸਨਾਤਨੀ ਪੁਰਸ਼ ਐਸਾ ਐਸਾ ਉਪਾਓ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਵਸਤਾ ਪਤ੍ਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ ਮੌਜੂਦ ਹੈ ਐਸੇ ਸੁਪ੍ਰਸਿਧ,ਦ੍ਰਿੜ ਪ੍ਰਮਾਣੋ ਸੇ ਗਿਆਨ ਹੂਆ ਕੇ ਹਿੰਦੂ ਯਾ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਕੁਛ ਨਹੀਂ ਨਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਕਦਾਪੀ ਹਿੰਦੂ ਥੇ ਕਿਉਂਕਿ ਹਿੰਦੂ ਸੰਸਕਾਰ ਦੁਵਾਰੇ ਬਨਤਾਹੈ ਜੈਸੇ—"ਜਨਮੰ ਜਾਇਤੇ ਸੂਦਰਾ ਸੰਸਕਾਰੋ ਦਿਜੋਤਮਾ"ਅਰਥਾਤ ਹਿੰਦੂ ਜਾਤੀ ਮਨਨ ਵਾਲਿਆਂ ਕਾ ਧਰਮ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰ ਕਥਨ ਕਰਤਾ ਹੈ ਕੇ ਜਨਮ ਸੇ ਯਹ ਲੋਗ ਸੂਦਰ ਹੋਤੇ ਹੈਂ ਫਿਰ ਸੰਸਕਾਰ ਸੇ ਮਤ ਗ੍ਰਹਣ ਕਰਤੇਹੈਂ ਸੋ ਗੁਰੂ ਸਾਹਬਾਨ ਕੇ ਹਿੰਦੂ ਰੀਤੀ ਕਾ ਕੋਈ ਸੰਸਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੂਆ। ਹਿੰਦੂ ਮੁਖ ਸੰਸਕਾਰ ਜੰਞੂ ਆਦਿਕ ਭੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਪ੍ਰੀਤਜਾਗ ਕੀਆ ਦੇਖੋ ਨਾਨਕ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਤਥਾ ਸਾਖੀਆਂ।

ਉਪ੍ਰੋਕਤ ਰੀਤੀ ਸੇ ਹਿੰਦੂ ਸਬਦ ਸੇ ਘ੍ਰਿਨ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਤਥਾ ਹਿੰਦੂ ਸੰਸਕਾਰੋਂ ਕੋ ਅਸ੍ਵੀਕਾਰ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਗੁਰ ਸਾਹਬਾਨ ਸਿਧ ਹੂਏ ਅਬ ਜਬਕੇ ਵੁਹ ਹਿੰਦੂ ਨਹੀਂ ਥੇ ਤੋ ਕਯਾ ਥੇ ਸੋ ਵਿਦਤ੍ਰ ਹੋ ਵੁਹ ਹਿੰਦੂ ਸੇ ਭਿੰਨ ਖਾਲਸਾ ਥੇ ਦੇਖੋ ਪਹਿਲੇ ਗੁਰ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਸਾਹਿਬ ਭਾਈ ਲਾਲੋ ਸਿਦਕੀ ਸਿਖ ਕੇ ਪਾਸ ਭਵਿਖਤ ਆਸ਼ੇ ਕੇ ਸਬਦ ਸਚ ਕੀ ਬਾਣੀ ਨਾਨਕ ਆਖੇ ਵਾਲੇ ਮੇਂ ਦਸਮੇਸ ਜੀ ਕੇ ਚੇਲੇ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰ ਚੁਕੇ ਹੈਂ ਫੇਰ ਜਬ ਨੌਮੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸਾਹਿਬ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਕਾ ਔਰੰਗਜੇਬ ਦਿਲੀ ਪਤ ਸੇ ਸੰਬਾਦ ਹੂਆ ਉਸਨੇ ੨ ਸੇ ਏਕ ਕਰਨੇ ਕਾ ਯਾਨੇ ਹਿੰਦੂ ਕੋ ਮੁਸਲਮਾਨ ਕਰਨੇ ਕੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀ ਉਸ ਵਕਤ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਦੋ ਸੇ ਤੀਨ ਹੋਨੇ ਕੀ ਆਗਜਾ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਸੇ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰੀ ਯਹ ਲੇਖ ਗੁਰ ਜੀਵਨ ਚਰਿਤ੍ਰ ਬੋਧਕ ਗੁਰਪ੍ਰਤਾਪ ਸੂਰਜ ਆਦਿਕ ਗ੍ਰੰਥੋਂ ਸੇ ਪ੍ਰਸਿਧ ਹੈ ਇ ਅਨਵਾਕੋ ਸੇ ਭੀ ਪਤਾ ਚਲਤਾ ਹੈ ਯਥਾ (ੳ) ਇਕ ਤਸਬੀ ਇਕ ਮਾਲਾ ਧਰਹੀ ਏਕ ਪੁਰਾਨ ਕੁਰਾਨ ਉਚਰ ਹੀ ਏਦੋਓ ਮੋਹ ਬਾਦ ਮੇ ਪਚੇ ਇਨਤੇ ਨਾਥ ਨਰਾਲੇ ਬਚੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ (ਅ) ਦੋ ਤੇ ਤੀਨ ਪੰਥ ਕਰ ਲੈਹੋ ਗੁਰਬਿ: ਅ: ੧੨ (ੲ) ਪੁਨ ਹਿੰਦੂ ਤੁਰਕਨ ਤੇ ਨਯਾਰਾ ਰਚੋ ਪੰਥ ਯਹ ਬਲੀ ਅਪਾਰਾ ਪੰਥ: ਅ: ੧੬ (ਸ) ਵਾਹਗੁਰ ਜੀਕ ਭਯੋ ਖਾਲਸਾ ਸੁਨੀਕਾ ਅਤ ਵਾਹਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤੇ ਸੁ ਬੁਲਾਈ ਹੈ, ਪੀਰ ਪਾਤ ਸਾਹ ਕ੍ਰਾਮਾਤੀ ਜੇ ਅਪ੍ਰਪੰਥ ਹਿੰਦੂ ਕੈ ਤੁਰਕ ਹੂੰਕੀ ਕਾਨ ਕੋ ਮਟਾਈ ਹੈ, ਤੀਸਰਾ ਮਜਬ ਜਗ ਦੇਖਕੇ ਅਜਬ ਮਹਾਂ ਬੈਰੀ ਕੇ ਗਜਬ ਪ੍ਰਯੋ ਛੀਨੇ ਠਕੁਰਾਈ ਹੈ ਧਰਮ ਸਥਾਪਬੇਕੋ ਪਾਪਨਕੇਖਾਪਬੇਕੋ ਗੁਰੂ ਜਾਪ ਜਾਪਬੇਕੋ ਨਈ ਰੀਤ ਯੋ ਚਲਾਈ ਹੈ ਸੂਰਜ ਰੁ:੩ ਅ: ੧੯ (ਹ) ਪੂਰਬ ਹਿੰਦੂ ਤੁਰਕ ਹੈ ਦੋਇ ਅਬ ਤੇ

ਤੀਨ ਜਾਨੀਏ ਹੋਇ। ਸੂ: ਰੁ: ੧੨ ਅੰਕ ੪੯ (ਕ) ਦਹੂੰ ਪੰਥ ਮੈਂ ਕਪਟ ਵਦਿਆ ਚਲਾਨੀ ਬਹੁਰ ਤੀਸਰਾ ਪੰਥ ਕੀਜੈ ਪ੍ਰਧਾਨੀ। ਮੁ: ੧੦ [ਖ]ਅਬ ਯਹ ਸਾਬਤ ਹੁਆ ਕੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਹਿੰਦੂ ਸਬਦ ਸੇ ਘ੍ਰਿਣ ਕਰਤੇ ਥੇ ਉਨਹੋਂ ਨੇ ਤੀਸਰਾ ਪੰਥ ਖਲਸਾ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਕੀ ਆਗਜਾ ਅਨੁਸਾਰ ਰਚਾ ਯਥਾ "ਆਗਜਾ ਭਈ ਅਕਾਲ ਕੀ ਤਬੀ ਚਲਾਇਓ ਪੰਥ" ਫਿਰ ਆਪ ਭੀ ਉਸੀ ਪੰਥ ਮੇ ਥੇ ਯਥਾ "ਵਾਹ ਵਾਹ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਆਪੇ ਗੁਰ ਚੇਲਾ" ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਕੀ ਰਖਸ਼ਾ ਕੇ ਲੀਏ ਗੁਰੁਸਾਹਿਬਾਨ ਕਾ ਅਵਤਾਰ ਤਥਾ ਸਾੜ ਸਿਰ ਦਨੇ ਤੋ ਗ੍ਰੰਥ ਕਰਤਾ ਜੀ ਕੋ ਅਨਭਵੀ ਗਜਾਨ ਹੋਗਾ ਗੁਰ ਅਵਤਾਰ ਕਾਰਣ ਮੁਖ ਵਾਕ ਪ੍ਰਮਾਨ ਬਿਚਿੱਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥ ਕੇ ਖਸ਼ਟਮ ਅਧਜਾਇ ਸੇ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਤਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਾਸ਼ੀ ਧਰਮ ਕੋ ਛੋੜ ਬੁਸ਼ਦ ਕਰਮ ਮੇਂ ਪ੍ਰਵਿਰਤ ਹੋਗਏ ਔਰ ਤੇਤੀਸ ਕ੍ਰੋੜ ਦੇਵਤਾ ਔਰ ੫੬ ਕ੍ਰੋੜ ਦੇਵੀਏਂ ਅਰਥਾਤ ਦੇਸ਼ ਕੀ ਆਬਾਦੀ ਸੇ ਅਧਕ ਦੇਵੀ ਦੇਵਤੇ ਕਲਪਤ ਕਰ ਕੇ ਪੂਜਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦੀ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਕੋ ਭੁਲਾਦੀਆ ਜੈਸੇ ਅਬਭੀਪੋਪਲੀਲਾ ਵਾਲੇ ਬਿਵਾਹ ਮੇਂ ਦੇਵਤਾ ਪੂਜਾ ਕੀ ਸਮਾਪਤੀ ਤਬ ਹੀ ਹੋਤੀ ਹੈ ਜਬ ਦਾਤਾ ਖਾਲੀ ਹਾਥ ਹੋਜਾਵੇ ਐਸੀ ਕੁਰੀਤੀਆਂ ਕੀ ਨਵਿਰਤੀ ਹਿਤ ਅਵਤਾਰ ਹੁਆ ਸੰਪੂਰਣ ਗਜਾਨ ਤੋਂ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਕੇ ਖਸ਼ਟਮ ਅਧਜਾਇ ਕੇ ਵਾਚਨੇ ਸੇ ਹੋਤਾ ਹੈ ਸਮੁਚੇ ਯਹਾਂ ਭੀ ਦਰਜ ਹੈ। ਯਥਾ "ਮੈਂ ਆਪਨਾ ਸੁਤ ਤੋਹ ਨਵਾਜਾ ਪੰਥ ਪ੍ਰਚੁਰ ਕਰਬੇ ਕੋ ਸਾਜਾ। ਜਾਇ ਤਹਾ ਤੇ ਧਰਮ ਚਲਾਇ। ਕੁਬੁਧ ਕਰਨ ਤੇ ਲੋਕ ਹਟਾਇ। ਠਾਢ ਭਯੋ ਮੈ ਜੋਰ ਕਰ ਬਚਨ ਕਹਾ ਸਿਰ ਨਾਇ। ਪੰਥ ਚਲੈ ਤਬ ਜਗਤ ਮੈਂ ਜਬ ਤੁਮ ਕਰੋ ਸਹਾਇ। ਇਹ ਕਾਰਣ ਪ੍ਰਭ ਮੋਹ ਪਠਾਇਓ, ਤਬ ਮੈਂ ਜਗਤ ਜਨਮ ਧਰ ਆਇਓ। ਜੋ ਪ੍ਰਭ ਜਗਤ ਕਹਾ ਸੋ ਕਹਹੋਂ, ਮਿਰਤ ਲੋਗ ਤੇ ਮੋਨ ਨਗਹਹੋ। ਹਮ ਇਹ ਕਾਜ ਜਗਤ ਮੋ ਆਏ, ਧਰਮ ਹੇਤ ਗੁਰਦੇਵ ਪਠਾਏ। ਜੇ ਜੇ ਭਏ ਪਹਲ ਅਵਤਾਰਾ, ਆਪ ਆਪ ਤਿਨ ਜਾਪ ਉਚਾਰਾ। ਪ੍ਰਭ ਦੋਖੀ ਕੋਈ ਨ ਬਦਾਰਾ। ਧਰਮ ਕਰਮ ਕੋ ਰਾਹ ਨਡਾਰਾ। ਜੇ ਜੇ ਗੌਸ ਅੰਬੀਆ ਭਏ, ਮੈ ਮੈ ਕਰਤ ਜਗਤ ਤੇ ਗਏ। ਮਹਾਪੁਰਖ ਕਾਹੂ ਨ ਪਛਾਨਾਂ। ਕਰਮ ਧਰਮ ਕੋ ਕਛੂ ਨ ਜਾਨਾਂ। ਇਹ ਕਾਰਨ ਪ੍ਰਭ ਹਮੈ ਬਨਾਇਓ। ਭੇਦ ਭਾਖ ਇਹ ਲੋਕ ਪਠਾਇਓ। ਜੋ ਨਿਤ ਕਹਾ ਸੋ ਸਭਨ ਉਚਰੋ, ਡਿੰਭ ਵਿੰਭ ਕਛ ਨੈਕ ਨ ਉਚਰੋ"।

ਅਬ ਉਪ੍ਰੋਕਤ ਗਵਾਹੀ ਸੇ ਮੋਤਬਰ ਅਵਤਾਰ ਧਾਰਨੇ ਕਾ ਕਾਰਣ ਗ੍ਰੰਥ ਕਰਤਾ ਕੇ ਸਵਾਇ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਮੇਂ ਨਹੀਂ ਹੈ ਸ਼ਾਇਦ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਕੀ ਖਾਤ੍ਰ ਸੀਸਦੇਨੇ ਕਾ ਪ੍ਰਸੰਗ ਕਿਸੀਗੁਪਤ ਗ੍ਰੰਥ ਮੇਂ ਲਿਖਾਹੋ ਜੋ ਵਹ ਪੁਸਤਕ ਪੰਥ ਮੇਂ ਪ੍ਰਵਿਰਤ ਨ ਹੁਈ ਹੋ ਤੋ ਅਬ ਟ੍ਰੈਕਟ ਕੇ ਕਰਤਾ ਕੋ ਚਾਹੀਏ ਸ੍ਰੀ ਯੁਤ ਨਾਭਾ ਪਤੀ ਜੀ ਕੀ ਸਹਾਇਤਾ ਸੇ ਅਸਲੀ ਗ੍ਰੰਥ ਕੋ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੇ ਜਿਸ ਸੇ ਮੁਖ

ਵਾਕ ਬਿਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਕਾ ਖੰਡਨ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤੋ ਆਪਕੇ ਆਸ਼ੇ ਪੰਥ ਮੇਂ ਪ੍ਰਵਿਰਤ ਹੋਜਾਵੇ ਰੋਜ ਕੇ ਟ੍ਰੈਕਟ ਰਚਨੇ ਕੀ ਆਪ ਕੀ ਤਕਲੀਫ਼ ਕਮ ਹੋ ਜਵਾਬੀ ਪ੍ਰਸ਼੍ਰਮ ਸੇ ਪੰਥ ਭੀ ਮੁਕਤ ਹੋਜਾਵੇ।

(੩) ਗੁਰੂ ਸਾਹਬਾਨ ਕੇ ਵਕਤ ਮੇਂ ਵ ਪੀਛੇ ਵਾਲੇ ਵੁਹ ਸਭ ਸਿੰਘ ਜਿਨਕੀ ਨਿਸਬਤ ਆਪਕਾ ਖਿਆਲ ਹੈ ਉਪ੍ਰੋਕਤ ਪ੍ਰਮਾਣੋਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹਿੰਦੂ ਨਹੀਂ ਥੇ ਖਾਲਸਾ ਥੇ ਜੇਕਰ ਵੁਹ ਹਿੰਦੂ ਹੋਤੇ ਹਿੰਦੂ ਜਾਤੀ ਸੇ ਭਿੰਨ ਸਿੰਘ ਨ ਹੋਤੇ ਤੋ ਹਿੰਦੂ ਉਨਕੇ ਅਨਕੂਲ ਹੋਤੇ ਪ੍ਰਤਕੂਲ ਨ ਹੋਤੇ ਸੋ ਉਨਕੇ ਜੀਵਨ ਚਰਿਤ੍ਰ ਬੋਧਕ ਗ੍ਰੰਥੋਂ ਸੇ ਪਤਾ ਲਗਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨਕੇ ਤੁਰਕੋਂ ਸੇ ਅਧਕ ਦੋਸ਼ੀ ਹਿੰਦੂ ਥੇ ਉਨ ਸਿਖੋਂ ਕੇ ਤਥਾ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਕੇ ਵਕਤ ਬਰਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਦੇਹਲੀ ਮੇ ਜੋ ਸ਼ਕਾਇਤ ਹੁਈ ਥੀ ਵੁਹ ਹਿੰਦੂਓਂ ਕੀ ਥੀ ਮੁਸਲਮਾਨੋਂ ਕੀ ਨਹੀਂ ਥੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਸੇ ਕੁਰਾਹੀਏ ਸ਼ਬਦ ਕਾ ਉਚਾਰ ਹਿੰਦੂ ਕਰਤੇ ਥੇ ਔਰ ਜਾਤੀ ਨਹੀਂ ਕਰਤੀ ਥੀ ਐਸੀ ਦ੍ਵੈਸ਼ ਕਿਉਂ ਥੀ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲੀਏ ਕੇ ਵੁਹ ਹਿੰਦੂ ਜਾਤੀ ਸੇ ਭਿੰਨ ਸ੍ਵੈ ਧਰਮ ਨੇਸ਼ਟ ਥੇ ਔਰ ਏਕ ਪ੍ਰਮਾਣ ਆਪਕੇ ਸੋਚਨੀਯ ਯੇਹ ਹੈ ਕੇ ਲਾਹੋਰ ਤਥਾ ਸਰਬ ਹਿੰਦੂ ਮਾਤ੍ਰ ਮੇਂ ਹਕੀਕਤ ਰਾਇ ਹਠ ਧਰਮੀ ਕੀ ਯਾਦਗਾਰ ਵ ਕਿੱਸਾ ਕੈਸਾ ਪ੍ਰੀਯਾ ਹੈ ਕਿਸੀ ਹਿੰਦੂ ਸੇ ਪੂਛੋ ਉਸਕੀ ਬਾਬਤ ਬੜੇ ਬੜੇ ਸ਼ਬਦ ਸੁਨਾਵੇਗਾ ਫਿਰ ਉਸੀ ਸੇ ਭਾਈ ਤਾਰੂ ਸਿੰਘ, ਮਨੀਸਿੰਘ, ਸੁਬਾਜ ਸਿੰਘ, ਸੁਬੇਗ ਸਿੰਘ, ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਖਾਸਕਰ ਸਹਿਬਜਾਦੇ ਸਾਹਿਬਾਨ ਕੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਕੀ ਬਾਤ ਪੂਛੋ ਕੁਛ ਨਹੀਂ ਬਤਾ ਸਕਤੇ ਬਲਕੇ ਸਿੰਘ ਸ਼ਹੀਦੋਂ ਕੇ ਨਾਮ ਤਕ ਨਹੀਂ ਬਤਲਾ ਸਕਤੇ ਹਕੀਕਤ ਰਾਇ ਏਕੇਲੇ ਕੋ ਯਾਦ ਰਖਤੇ ਹੈ ਉਸਕੇ ਮੇਲੇ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਨਾਟਕ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਕਿਆ ਕਿਸੀ ਸਿੰਘ ਸ਼ਹੀਦ ਕੀ ਭੀ ਹਿੰਦੂ ਐਸੀ ਯਾਦਗਾਰ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਫਿਰ ਅਬ ਇਨਕੋ ਕਿਉਂ ਹਿੰਦੂ ਮਾਨਾ ਜਾਵੇ ਜਬਕੇ ਹਿੰਦੂ ਹੀ ਨਹੀਂ ਮਾਨਤੇ ਖਾਲਸਾ ਜੈਸਾ ਪਹਿਲੇ ਸੇ ਸ੍ਵੈ ਧਰਮ ਨੇਸ਼ਟ ਥਾ ਵੈਸਾ ਹੀ ਅਬ ਭੀ ਹੈ ਕਸ਼ਟ ਯਾ ਲਾਲਚ ਸੇ ਕਿਸੀ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅਪਨਾ ਧਰਮ ਨਹੀਂ ਛੋੜਾ। ਧਰਮ ਛੋੜ ਅਧਰਮ ਗ੍ਰਹਨ ਕਰਨੇ ਕੀ ਆਦਤ ਹਿੰਦੂਓਂ ਕੀਹੀ ਹੈ ਯਹਾਂ ਤਕ ਕੇ ਇਨਕੇ ਜੋ ਧਰਮ ਛੋੜ ਅਧ੍ਰਮ ਗ੍ਰਹਣ ਕਰਨੇ ਸੇ ਹਿੰਦੂਓਂ ਕਾ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਬਿਸ਼ਨ ਵਿਚਾਰਾ ਅਵਤਾਰ ਧਾਰਤਾ ਮਾਰਾ ਮਾਰਾ ਫਿਰਤਾ ਹੈ ਫਿਰ ਬੁਧੀ ਜਨ ਸੋਚੋ ਕੇ ਅਧਰਮ ਪਰ ਕੌਨ ਹੈ ਕੌਨ ਛੋੜਤੇ ਹੈਂ ਕੌਨ ਗ੍ਰਹਨ ਕਰਤੇ ਹੈਂ॥

(੪) ਆਪਕਾ ਯੇਹ ਕਥਨ ਕੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਕੇ ਮੁਸਲਮਾਨੋਂ ਸੇ ਜਿਤਨੇ ਜੁਧ ਹੂਏ ਉਨਕਾ ਕਾਰਣ ਕੇਵਲ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਕੀ ਰਖ੍ਯਾ ਕਾ ਥਾ ਇਸ ਬਾਬਤ ਸਿਰਫ਼ ਇਤਨਾ ਅਰਜ਼ ਹੈ ਹੋਰ ਚਰਿਤ੍ਰ ਬੋਧਕ ਗ੍ਰੰਥੋਂ ਮੇਂ ਤੋ ਜੁਧੋਂ ਕੇ ਕਾਰਣ ਔਰ ਔਰ ਲਿਖੇ ਹੂਏ ਹੈਂ।

ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਕੀ ਰਖਯਾ ਕੇ ਲੀਏ ਤੋ ਆਜ ਹੀ ਮਾਲੂਮ ਹੂਏ ਸ਼ੈਦ ਗ੍ਰੰਥ ਕਰਤਾ ਕੋ ਐਸਾ ਪੜਾ ਦਫ਼ਤਰ ਸਲਤਨਤ ਮੁਗ਼ਲੀਆ ਸੇ ਮਿਲਾ ਹੋਗਾ ਐਸੇ ਪਤ੍ਰ ਸੇ

ਪੰਥ ਭਾਈ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮੂਲ ਕਰਤਾ ਕਾ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹੋਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਯੇਹ ਪਤਾ ਸਭ ਪਹਿਲੇ ਗ੍ਰੰਥੋਂ ਸੇ ਬਿਚਤ੍ਰ ਹੈ। ਪੰਥ ਕੋ ਤੋ ਸਿਰਫ ਖਸ਼ਟਮ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਕੇ ਚਾਰ ਜੁਧ ਅੰਮ੍ਰਸਤਰ ਜੀ ਵ ਲੋਹ ਗੜ੍ਹ ਮੇਂ ਜੋ ਸ਼ਾਹੀ ਬਾਜ ਪੰਛੀ ਕੇ ਰਖੇ ਜਾਨੇ ਸੇ ਹੂਏ ਯਾ ਗੁਰੂਸਰ ਮੇਂ ਵੋਹ ਘੋੜੇ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਦੇਹਲੀ ਸੇ ਵਾਪਸ ਮੰਗ-ਵਾਨੇ ਪਰ ਜੋ ਉਸਕੇ ਪਾਸ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਵਾਸਤੇ ਆਤੇ ਹੁਏ ਸਿਖੋ ਸੇ ਜਬਰਨ ਛੀਨੇ ਹੁਏ ਪਹਿਲੇ ਪਹੁੰਚੇ ਥੇ ਫਿਰ ਕਰਤਾਰ ਪੁਰੇ ਮੇਂ ਜੋ ਪੈਦੇਖਾਂ ਕੀ ਮੁਖਬਰੀ ਪਰ ਹੂਆ ਤੇ ਹਰਗੁਬਿੰਦਪੁਰ ਮੇਂ ਹਿੰਦੂਓਂ ਸੇ ਹੀ ਹੋਨਾ ਸਿਧਹੈਫਿਰ ਦਸਮੇਸ਼ ਜੀ ਸੇ ਪਹਿਲੇ ਧਾਉਂਦੇ ਕੇ ਸਰਹੱਦੀ ਤਨਾਜ਼ੇ ਪਰ ਭੰਗਾਨੀ ਮੇਂ ਪਹਾੜੀ ਰਾਜਾਓਂ ਸੇ, ਫੇਰ ਉਨਕੀ ਛੇੜ ਛਾੜ ਸੇ, ਉਨਕੀ ਸ਼ਕਾਇਤ ਪਰ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਮੇਂ ਦਸ਼ਮੇਸ਼ ਜੀਸੇ ਜਿਤਨੇ ਭੀ ਜੁਧ ਹੂਏ ਸਭਕੇ ਉਤੇਜਕ ਹਿੰਦੂ ਵੇਦ ਪੂਜ ਵੇਦ ਪੂਜ ਵੇਦ ਧੂਮਵਾਲੇ ਹੀ ਥੇ ਕੋਈ ਜੰਗ ਐਸਾ ਨਹੀਂ ਹੂਆ ਜੋ ਵੇਦ ਮਤ ਵਾਲੋ ਕੇ ਬਗੈਰ ਹੋ ਫਿਰ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਕੀ ਰਖ੍ਯਾ ਕੇ ਲੀਏ ਕਿਉਂਕਰ ਕਹਾ ਜਾ ਸਕੇ ਫਿਰ ਇਨ ਜੁਧੋਂ ਯਾ ਇਨਕੀ ਛੋਟੀ ਸ਼ਾਖ਼ਾਓਂ ਕੇ ਸਿਵਾ ਪੰਥ ਕੋ ਕੋਈ ਜੁਧ ਮਾਲੂਮ ਨਹੀਂ। ਅਗਰ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਰਖਜਾ ਜਾਵੇ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਰਖਿਆ ਵਾਲੇ ਜੁਧ ਕੋ ਬਿਸਤਾਰ ਪੂਰਬਕ ਅਬ ਵਰਣਨ ਕੀਆ ਜਾਵੇ ਤੋ ਪੰਥ ਬੜੀ ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਸੇ ਮਾਲੂਮ ਕਰਨੇ ਕੋ ਤਿਆਰ ਹੈ।

(੫) ਜੋ ਆਪਕਾ ਕਥਨ ਹੈ ਕਿ ਨਵੀਨ ਸਿਖ ਲਾਲਚ ਮੇਂ ਫਸੇ ਹੂਏ ਅਨੰਦ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਇਸਮੇਂ ਅਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਜਿਨ ਲੋਗੋਂ ਨੇ ਅਨੰਦ ਕੀਆ ਹੈ ਉਨਸੇ ਅਗਰ ਦਰਯਾਫ਼ਤ ਕੀਆ ਜਾਵੇ ਤੋ ਵੁਹ ਬਤਲਾਵੇਂਗੇ ਕਿ ਪੋਪ ਲੀਲਾ ਯਾਨੇ ਫੇਰਿਆਂ ਵਾਲੇ ਵਿਵਾਹ ਕੇ ਟਕੋਂ ਮੇਂ ਸਾਰੀ ਅਨੰਦ ਕੀ ਬਿਧੀ ਆਨੰਦ ਸੇ ਹੋਜਾਤੀ ਹੈ। ਮੂੰਹ ਸੇ ਕੋਈ ਕੁਛ ਨਹੀਂ ਮਾਂਗਤਾ ਫਿਰ ਲਾਲਚ ਕਿਸਤ੍ਰੇ ਸੰਭਵੇ ਹੈ।

(੬) ਆਪ ਜੋ ਕਥਨਕਰਤੇ ਹੈਂ ਕਿ ਸਭ ਉਤ੍ਰ ਪਖਸ਼ ਪਾਤ ਸੇ ਰਹਤ ਹੋ ਕੇ ਦੀਆ ਜਾਵੇ ਸੋ ਜੋ ਉਤ੍ਰ ਕਥਨ ਹੈਂ ਸਰਬ ਪ੍ਰਵਾਣੀਕ ਪ੍ਰਵਾਣ ਭੀ ਪੁਰਾਤਨ ਗ੍ਰੰਥੋਂ ਕੇ ਨਵੀਨ ਗ੍ਰੰਥੋਂ ਕੇ ਨਹੀਂ ਦੀਏ। ਜੇਕਰ ਮਨ ਉਕਤ ਢਕੌਸਲੋਂ ਸੇ ਦੀਆ ਜਾਵੇ ਔਰ ਖਾਸਕਰ ਗੁਰਵਾਕੋਂ ਕਾ ਪ੍ਰਮਾਣ ਨ ਦੀਆ ਜਾਵੇ ਤੋ ਪਖਸ਼-ਪਾਤ ਹੋਸਕਤਾ ਹੈ ਮਗਰ ਬਿਨਯ ਯੇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਤਰ ਭੀ ਪਖਸ਼ਪਾਤ ਕੋ ਛੋੜ ਕਰ ਸ੍ਰਵਣ ਕੀਆ ਜਾਵੇ ਤੋ ਸਰਬ ਕਾਰਯ ਸਿਧ ਹੋਂ॥

(੭) ਆਪ ਜੋ ਕਥਨ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਕਿ ਗੁਰ ਘਰ ਮੇਂ ਕੋਈ ਸ਼ਾਦੀ ਅਨੰਦ ਰੀਤੀ ਸੇ ਨਹੀਂ ਹੂਈ। ਸ੍ਰਵਣ ਕੀਜੀਏ ਪੰਥ ਖਾਲਸਾ ਕੀ ਤਿਆਰੀ ਤੋ ਆਦ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਸੇ ਹੀ ਹੋਕਰ ਹਿੰਦੂ ਨਾਮ ਮਤ ਕਾ ਪ੍ਰੀਤਜਾਗ ਹੋ ਚੁਕਾ ਥਾ ਜੋ ਉਨ੍ਹੋਂ ਨੇ ਕੋਈ ਸੰਸਕਾਰ ਹਿੰਦੂ ਜਾਤੀ ਵਾਲਾ ਨ ਕਰਾਇਆ ਤੇ ਹਿੰਦੂ ਸੰਸ-ਕਾਰੋਂ ਕਾ ਪੋਲ ਆਪਨੇ ਸ਼ਬਦੋਂ ਦ੍ਵਾਰਾ ਖੋਲਕੇ ਆਪਨੇ ਮਤ ਮੇਂ ਹਿੰਦੂ ਸੰਸਕਾਰ

ਬੰਦ ਤਰਦੀਏ ਪ੍ਰੰਤੂ ਪੂਰਨ ਵ ਪਰਚਲਤ ਰੀਤੀ ਸੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸੰਸਕਾਰ ਵਿਧੀ ਸੇ ਖਾਲਸਾ ਸੰਮਤ ੧੭੫੬ ਬਿਕ੍ਰਮ ਮੇਂ ਅਕਾਲ ਇਛਿਆ ਅਨੁਸਾਰ ਰਚਾਗਿਆ ਸੰਮਤ ੧੭੬੧ ਬਿਕ੍ਰਮ ਮੇਂ ਗੁਰਪੁਤ੍ਰੋਂ ਕਾ ਕੰਵਾਰਪਨੇ ਮੇਂ ਪ੍ਰਲੋਕ ਗਵਨ ਹੂਆ ਸੰਮਤ ੧੭੬੫ ਬਿਕ੍ਰਮ ਮੇਂ ਗੁਰੁ ਦਸ਼ਮੇਸ਼ ਜੀ ਕਾ ਚਲਾਨਾ ਹੂਆ ਤੋ ਗੁਰੂ ਦਸ਼ਮੇਸ਼ ਜੀ ਕੀ ਸ਼ਾਦੀਏ ਸਭੀ ਸੰਮਤ ੧੭੫੬ ਬਿਕ੍ਰਮ ਸੇ ਪਹਿਲੇ ਕੀ ਥੀਂ ਅਬ ਆਪ ਹੀ ਅੰਕ ੬ ਵਾਲਾ ਪਖ੍ਯਪਾਤ ਤਿਆਗ ਕੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਜੀਏ ਕਿ ਸੰਮਤ ੧੭੫੬ ਕੇ ਪਸਚਾਤ ਕੌਨ ਸੀ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਕੀ ਸ਼ਾਦੀ ਹੁਈ ਜੋ ਵੇਦ ਰੀਤ ਸੇ ਹੁਈ ਜਬ ਸ਼ਾਦੀ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੁਈ ਤੋ ਅਨੰਦ ਕਾ ਪ੍ਰਮਾਣ ਕਿਸਤਰਾਂ ਦੀਆ ਜਾਵੇ ਰਹਾ ਸਿਖੋਂ ਕੀ ਬਾਬਤ ਸੋ ਸੌ ੧੦੦ ਸਾਖੀ ਮੇਂ ਕਾਨ੍ਹ ਸਿੰਘ ਕਾ ਅਨੰਦ ਤਭੀ ਹੂਆ ਜੋ ਉਸ ਵਕਤ ਸਿਖੋਂ ਮੇਂ ਅਨੰਦ ਹੋਤਾ ਥਾ ਹੋਰ ਭਾਈ ਰਾਮਕੋਇਰ ਕ੍ਰਿਤ ੫੦੦ ਸਾਖੀ ਮੇਂ ੨੯੨ ਨੰਬਰ ਦੇਖੋ ਭਾਈ ਜੀਵੇ ਔਰ ਬੂਲੇ ਕੇ ਬੇਟੇ ਬੇਟੀ ਕਾ ਅਨੰਦ ਔਰ ਫੇਰ ਇਸੀ ਸਾਖੀ ਨੰਬਰ ੨੧੪ ਪਰ ਭਾਈ ਪਾਰੋ ਕਾ ਆਨੰਦ, ਤੇ ਮਥਨ ਅਸੀਹ ਖਤ੍ਰੀ ਕੀ ਬੇਟੀ ਕਾ ਮੁਰਾਰੀ ਸਾਥ ਅਨੰਦ ਭਾਈ ਸਚਨ ਸਚ ਕਾ ਅਨੰਦ ਹੋਰ ਹਰੀਪੁਰੀਏ ਰਾਜੇ ਕੀ ਰਾਣੀ ਜੋ ਪਗਲੀ ਹੋਕੇ ਫੇਰ ਰਾਜੀ ਹੋਗਈ ਥੀ ਉਲਾਦ ਜਿਨਕੀ ਅਬ ਮੰਦਰ ਪਿੰਡ ਮੇਂ ਕੈਮ ਹੈ, ਔਰ ਭਾਈ ਗੁਰੀਏ ਕਾ ਅਨੰਦ ਭਾਈ ਲਖੂ ਕਾ ਅਨੰਦ ਜਿਨਕੇ ਮੁਫ਼ਸਲ ਹਵਾਲੇ ਖ਼ੁਰਸ਼ੈਦ ਖਾਲਸੇ ਮੇਂ ਹੈਂ ਇਤੀਆਦਕ ਅਨੰਦ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦੇਵ ਕੇ ਸਮੇ ਪ੍ਰਚਰਤ ਹੋਕਰ ਹਮੇਸ਼ ਹੋਤੇ ਰਹੇ, ਫਿਰ ਦੇਖੋ ਪੰਥ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਮੋਰੀ ਪਿੰਡ ਜਬ ਅਨੰਦ ਪਰ ਸਿੰਘ ਕਠੇ ਹੂਏ ਜੰਡਾਲੇ ਵਾਲੇ ਮੁਖਬਰ ਫ਼ੌਜ ਤੁਰਕੀ ਚਢਾ ਲਾਏ ਜੰਗ ਕਰ ਸਿੰਘ ਤੋ ਨਿਕਲ ਗਏ ਪੀਛੇ ਸਿੰਘਨੀਆਂ ਨੇ ਧਰਮ ਜੁਧ ਕੀਆ ਹੈ ਇਸੀ ਭਾਂਤ ਪੰਥ ਮੇਂ ਅਨੰਦ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੋਤੇ ਰਹੇ। ਜਬ ਰਾਜੇ ਸਰਦਾਰ ਬਣੇ ਤੋ ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ ਘਰੋਂ ਮੇਂ ਫਿਰ ਪੋਪੋਂ ਨੇ ਜੋ ਬੜੇ ਚਾਲਾਕ ਕਦੀਮ ਸੇ ਛਲੀਏ ਚਲੇ ਆਏ ਹੈਂ ਪੈਰ ਜਮਾ ਲੀਏ। ਸਿੰਘ ਮਾਇਆ ਕੇ ਜਾਲ ਮੇਂ ਫਸਕਰ ਆਪਨਾ ਆਪ ਭੁਲਾ ਪੋਪੋਂ ਕੇ ਮਾਰੇ ਭ੍ਰਮਣ ਚਕ੍ਰ ਮੇਂ ਪੜੇ ਗੋਤੇ ਖਾਨੇ ਲਗੇ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਸ਼ੀਲ ਬਧੀ ਸੇ ਦੇਖੋ ਅਨੰਦ ਬਿਵਾਹ ਸ਼ਬਦ ੧੦੧ ਸਾਖੀ ਤਥਾ ਰਹਤਨਾਮੇ ਆ ਅੰਨ ਗ੍ਰੰਥੋਂ ਮੇਂ ਤਬੀ ਹੂਆ ਜੇਕਰ ਯੇਹ ਰੀਤੀ ਪ੍ਰਚਲਤ ਹੋਗਈ ਥੀ ਜੇਕਰ ਅਨੰਦ ਰੀਤੀ ਕੋਈ ਨ ਹੋਤੀ ਤੋ ਅਨੰਦ ਕਾ ਨਾਮ ਕੈਸੇ ਆਤਾ ਜੋ ਬੇਵਜੂਦ ਹੈ ਉਸਕਾ ਨਾਮ ਕਿਆ ਜਿਸਕੀ ਕੁਛ ਹਸਤੀ ਹੈ ਉਸੀ ਕਾ ਨਾਮ ਹੈ। ਸੋ ਗੁਰ ਘਰ ਮਰਯਾਦਾ ਬੋਧਕ ਜਿਤਨੇ ਭੀ ਗ੍ਰੰਥ ਦੇਖੇ ਜਾਤੇ ਹੈਂ। ਸਭ ਮੇਂ ਅਨੰਦ ਸ਼ਬਦ ਹੈ ਤੋ ਇਨ ਪ੍ਰਮਾਣੋਂ ਸੇ ਸਪਸ਼ਟ ਪ੍ਰਸਿਧ ਹੈ ਕਿ ਅਨੰਦ ਰੀਤੀ ਉਸੀ ਵਕਤੋਂ ਸੇ ਗੁਰ ਮੇਂ ਪ੍ਰਚਲਤ ਹੋਗਈ ਥੀ ਤਥਾ ਆਗਜ਼ਾ ਹੋ ਚੁਕੀ ਥੀ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਵਕਤ ਮੇਂ ਪੰਥ ਮੌਜੂਦ ਨ ਥਾ ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਕਿਸੀ ਕਾਨੂਨ ਮੇਂ ਉਸਕਾ ਨਾਮ ਨ ਥਾ। ਜਬ ਪੰਥ ਕਾ ਜੇਲਾ ਪ੍ਰਗਟ ਹੂਆ ਤਭੀ ਉਸਕੇ ਵਾਸਤੇ ਕਾਨੂਨ ਬਨ ਗਿਆ।

ਐਸੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਮੇਂ ਜਬ ਸੇ ਅਨੰਦ ਰੀਤੀ ਪ੍ਰਚਲਤ ਹੂਈ ਤਭੀ ਸੇ ਇਸਕਾ ਨਾਮ ਪ੍ਰਸਿਧ ਹੂਆ ਉਕਤ ਪ੍ਰਮਾਣੋਂ ਕੇ ਸਵਾ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਔਰ ਭੀ ਬਹੁਤ ਅਨੰਦ ਹੂਏ ਹੈਂ।

(੮) ਆਪਕਾ ਜੋ ਕਥਨ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰ ਘਰ ਮੇਂ ਸਭ ਸ਼ਾਦੀਏਂ ਵੇਦ ਵਿਧੀ ਸੇ ਹੁਈ ਔਰ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਵੇਦ ਕੋ ਵ ਵੇਦ ਵਿਧੀ ਕੋ ਮਾਨਤੇ ਥੇ ਸੋ ਸ੍ਰਵਣ ਕੀਜੀਏ ਕਿ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਕਾ ਵੇਦ ਪਰ ਕੈਸਾ ਵਿਸਵਾਸ ਥਾ ਜੋ ਉਨ ਕੇ ਮੁਖਵਾਕੋਂ ਸੇ ਪ੍ਰਗਟ ਹੈ ਯਥਾ। (ੳ) ਬ੍ਰਹਮੇ ਬੇਦ ਬਾਣੀ ਪ੍ਰਗਾਸੀ ਮਾਇਆ ਮੋਹ ਪਸਾਰਾ (ਵਡਹੰਸ ਮਃ ੩) (ਅ):-ਮਹਮਾ ਨ ਜਾਨੇ ਬੇਦ ਬ੍ਰਹਮੇ ਨ ਜਾਨੇ ਭੇਦ। (ਰਾਮ ਮਃ ੫) (ੲ):-ਸਾਸਤ ਬੇਦ ਖੜਾ ਬਕੈ ਭਾਈ ਕਰਮ ਕਰੈ ਸੰਸਾਰੀ। ਸੋਃ ਮਃ ੧ (ਸ):-ਪੰਡਤ ਮੈਲ ਨ ਚੁਕਈ ਜੇ ਵੇਦ ਪੜੈ ਜੁਗ ਚਾਰ ਵਾਰ ਸੋਰਠਮਃ੩(ਹ) ਸਾਸਤ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤ ਬਿਨਸਿਹਗੇ ਬੇਦਾਗੌੜੀਮਃ੫(ਕ)ਵੇਦ ਪੜੇ ਪੜ੍ਹ ਵਾਦ ਵਖਾਣੈ ਬ੍ਰਹਮ ਬਿਸ਼ਨ ਮਹੇਸ਼ਾ। ਮਲਾਰ ਮਃ੩ (ਖ) ਕਹਤ ਨਾਨਕ ਕਵਨ ਬਿਧ ਕਰੇ ਕਿਆ ਕੋਇ, ਸੋਈ ਮੁਕਤ ਜਾਕੋ ਕਿਰਪਾ ਹੋਇ। ਅਨ ਦਿਨ ਹਰ ਗੁਣ ਗਾਵੈ ਸੋਇ। ਸਾਸਤ੍ਰ ਵੇਦ ਕੀ ਫਿਰ ਕੂਕ ਨ ਹੋਇ। ਮਲਾਰ ਮਃ੩ (ਗ) ਵੇਦ ਪੜ੍ਹੇ ਸੰਪੂਰਨਾ ਤਤ ਸਾਰ ਨ ਪੇਖੰ ਮਾਰੂਵਾਰ (ਘ) ਵਾਚਹ ਪੁਸਤਕ ਵੇਦ ਪੁਰਾਨਾ ਇਕ ਬਹ ਸੁਨੈ ਸੁਨਾਵੈ ਕਾਨਾ, ਅਜਗ੍ਰ ਕਪਟ ਗਹੈ ਕਿਉ ਖੁਲੈ ਬਿਨਗੁਰ ਤਤ ਨ ਪਾਇਆ ਮਾਰੂ ਸੋਹਲੇ ਮਃ੧ (ਙ) ਤ੍ਰੈਗੁਣ ਬਾਣੀ ਬੇਦ ਵੀਚਾਰ ਬਿਖਜਾ ਮੈਲ ਬਿਖਿਆ ਵਾਪਾਰ ਮਲਾਰ ਮਃ੩ (ਚ) ਬੇਦ ਕਤੇਬੀ ਭੇਦ ਨ ਜਾਤਾ ਮਾਰੂਮਃ੧ (ਛ) ਬੇਦ ਬਾਣੀ ਜਗ ਵਰਤਦਾ ਤ੍ਰੈਗੁਣ ਕਰੇ ਵੀਚਾਰ ਬਿਨ ਨਾਵੈ ਜਮ ਡੰਡ ਸਹੈ ਮਰ ਜਨਮੈ ਵਾਰੋਵਾਰ ਮਲਾਰ ਮਃ੩ (ਜ) ਪੜ੍ਹ ਪੜ੍ਹ ਪੰਡਤ ਮੋਨੀ ਥਕੇ ਵੇਦਾ ਕਾ ਅਭਿਆਸ ਹਰਨਾਮ ਚਿਤ ਨ ਆਵਈ ਨਿਜ ਘਰ ਹੋਵੈ ਵਾਸ ਜਮ ਕਾਲ ਸਿਰੋ ਨ ਉਤ੍ਰੈ ਅੰਤ੍ਰ ਕਪਟ ਵਿਣਾਸ। ਮਲਾਰ ਮਃ ੩ (ਝ) ਨਾਓ ਵਸਾਰਹ ਵੇਦ ਸਮਾਲਹਿ ਬਿਖ ਭੂਲੇ ਲੇਖਾਰੀ। ਮਾਰੂ ਮਃ ੧ (ਞ) ਬੇਦ ਕਤੇਬ ਇਫਤ੍ਰਾ ਭਾਈ ਦਿਲ ਕਾ ਫਿਕਰ ਨ ਜਾਣਾ ਹੈ (ਟ) ਸਿੰਮ੍ਰਿਤ ਸਾਸਤ੍ਰ ਵੇਦ ਸਭੈ ਬਹੁ ਭੇਦ ਕਹੈ ਹਮ ਏਕ ਨ ਜਾਨਿਯੋ ਪਃ੧੦ (ਠ) ਬੇਦ ਕਤੇਬ ਬਿਖੈ ਹਰ ਨਾਹੀ (ਡ) ਤਬ ਜੇਜੇ ਰਿਖ ਰਾਜ ਬਨਾਏ, ਤਿਨ ਪੁਨ ਆਪਨੇ ਸਿਮ੍ਰਿਤ ਚਲਾਏ, ਜਿਨ ਮਨ ਹਰ ਚਰਨਨ ਠਹਰਾਇਓ ਸੋ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਨ ਕੇ ਰਾਹ ਨ ਆਓ, ਬ੍ਰਹਮੇ ਚਾਰਹੀ ਬੇਦ ਬਨਾਏ, ਸ੍ਰਬ ਲੋਕ ਤਹ ਕ੍ਰਮ ਚਲਾਏ ਜਿਨਕੀ ਲਿਵ ਹਰ ਚਰਨਨ ਲਾਗੀ,ਤੇ ਬੇਦਨ ਤੇ ਭਏ ਤਜਾਗੀ। ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਅਧਾਏ ੬ (ਢ) ਦਸਮੇਸ ਜੀ ਕਾ ਗਾਇਤ੍ਰੀ ਪਾਠ ਮਨੇ ਕਰਨਾ:-ਉਪ੍ਰੋਕਤ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੜ੍ਹਨੇ ਸੇ ਵਿਚਾਰਨੀਯ ਪੁਰਸ਼ ਜਾਨ ਸਕਤਾ ਹੈ ਕੇ ਗੁਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਕਾ ਵੇਦ ਪਰ ਕੈਸਾ ਨਿਸਚਾ ਥਾ ਵੋਹ ਵੇਦ ਕੋ ਕੈਸਾ ਜਾਨਤੇ ਥੇ। ਨੀਜ਼ ਯਹ ਪ੍ਰਮਾਣ ਕੇਵਲ ਨਮੂਨਾ ਮਾਤ੍ਰ ਹੈ ਜੇਕਰ ਗੁਰੁ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਕੇ ਸਾਰੇ ਪਰਮਾਣ ਵੇਦ ਖੋਲਕੇ ਦੀਏ ਜਾਂਵੇ

ਏਕ ਖਾਸ ਗ੍ਰੰਥ ਤਿਆਰ ਹੋ ਸੋ ਜਬ ਕੇ ਗੁਰੂ ਆਗਿਆ ਵੇਦਕੇ ਖਲਾਫ ਥਾ ਤੋ ਵੁਹ ਵੇਦ ਵਿਧੀ ਕੈਸੀ ਮਾਨਤੇ ਥੇ ਉਨਕੀ ਜੋ ਸ਼ਾਦੀਏ ਹੁਈ ਵਹ ਸੁਯੰਬਰ ਥੇ ਕਿਉਂਕਿ ਪੁਤ੍ਰੀਓਂ ਕੇ ਪਿਤਾ ਅਰਜ ਕਰਤੇ ਰਹੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਉਨਕੋ ਮਨ-ਜ਼ੂਰ ਕਰਤੇ ਰਹੇ ਸਾਥ ਹੀ ਜੇਕਰ ਪੰਥ ਕੀ ਪਹਿਲੀ ਹਾਲਤ ਮੇਂ ਦੇਖ਼ਕੇ ਰਵਾਜ ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼ਾਦੀ ਹੋਤੀ ਰਹੀ ਜਬਕੇ ਪੰਥ ਕੀ ਮਰਯਾਦਾ ਤਿਆਰ ਹੋ ਰਹੀ ਥੀ ਤੋ ਇਸ ਸੇ ਹੀ ਸਿਰਫ ਵੇਦ ਵਿਧੀ ਕਾ ਮਨਤਬ ਨਹੀਂ ਹੋਸਕਦਾ ਸਾਥ ਹੀ ਵੇਦ ਮੇਂ ਕਹੀਂ ਸ਼ਾਦੀ ਕੀ ਤਦਬੀਰ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਫਿਰ ਕਿਸ ਤਰਾ ਮਾਨਾ ਜਾਵੇ।

(੯) ਆਪ ਜੋ ਨੰ: ੫ ਮੇਂ ਵਿਧਵਾ ਕੇ ਅਨੰਦ ਕੀ ਆਗਜ਼ਾ ਦੇਤੇ ਹੈਂ ਸੋ ਬਿਨੈ ਯਹ ਹੈ ਕੇ ਪੰਥ ਵ ਗੁਰੂ ਕਾ ਘਰ ਨਿਓਟਿਆਂ ਕੀ ਓਟ ਨ ਘਰਿਆਂ ਕਾ ਘਰ ਕਥਨ ਕੀਆ ਜਾਤਾ ਹੈ ਸੋ ਇਸ ਘਰ ਮੇਂ ਕੰਵਾਰੀ ਕੀ ਬਸ਼ੇਸਤਾ ਤੇ ਰੰਡੀ ਕੀ ਨਿਊਨਤਾ ਅਜੋਗ ਹੈ ਪੰਥ ਸਭ ਕੋ ਸੁਦ੍ਰਿਸ਼ ਸਮਝਤਾ ਹੈ ਕਿਸੀ ਕੀ ਹਤਕ ਨਹੀ ਕਰਤਾ।

(੧੦) ਆਪਕਾ ਕਥਨ ਹੈ ਕੇ ਨਵੀਨ ਸਿਖ ਗੁਰਬਾਣੀ ਕੋ ਨ ਮਾਨਨੇ ਵਾਲੇ ਹੈਂ ਸੋ ਸਰਵਣ ਹੋ ਕੇ ਇਸ ਬਨੈਜ ਪਤ੍ਰ ਮੇਂ ਜੋ ਹਵਾਲੇ ਹੈਂ ਸੋ ਗੁਰਬਾਣੀ ਕੇ ਹੈਂ ਯਾ ਮਨ ਉਕਤੀ ਫਿਰ ਕਿਉਂਕਰ ਕਹਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕੇ ਨਵੀਨ ਸਿਖ ਮਨ ਉਕਤੀ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਯਾ ਜੋ ਗੁਰਵਾਕੋਂ ਕੋ ਨ ਮਾਨਨੇ ਵਾਲੇ ਗੁਰ ਆਸ਼ੇ ਵਿਰੁਧ ਹਿੰਦੂ ਬਨੇ ਹੁਏ ਹੈਂ। ਅਨੰਦ ਵਿਵਾਹ ਕੇ ਵਿਚਾਰ ਨਾਮੀ ਪੁਸਤਕ ਕੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨੋ ਕਾ ਉੱਤਰ ਗੁਰਪ੍ਰਮਾਣੋਕਤ ਵਰਨਨ ਕਰਕੇ ਅਨੰਦ ਵ ਵਿਵਾਹ ਕੀ ਮਰਜਾਦਾ ਕਥਨ ਕਰਕੇ ਫਿਰ ਉਸ ਪਰ ਗੁਰ ਆਸ਼ਾ ਕਥਨ ਕੀਆ ਜਾਤਾ ਹੈ ਤਾਕੇ ਵਿਦਯਾ ਵ ਬੁਧੀ ਜਨ ਹਠ ਧਰਮੀ ਛੋੜਕੇ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰਕੇ ਸੁਮਤ ਲੇਂ ਔਰ ਜੋ ਰੀਤੀ ਗ੍ਰਹਣ ਜੋਗ ਹੈ ਉਸਕੋ ਧਾਰਨ ਕਰ ਔਰ ਪ੍ਰੀਤਜਾਗ ਜੋਗ ਰੀਤੀ ਕੋ ਛੋੜ ਦੇਂ। ਔਰ ਆਨੰਦ ਰੀਤੀ ਤੋ ਨਵੀਨ ਸਿਖ ਕਰਨੇ ਲਗੇ ਹੈਂ ਦੇਖਨਾ ਯਹ ਹੈ ਕੇ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰ ਰੀਤੀ ਵਾਲੇ ਬਿਵਾਹ ਕਿਸ ਬਿਧੀ ਸੇ ਹੋਤੇਂ ਵ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਸ੍ਰਵਣ ਕੀਜੀਏ ਸ੍ਰੀ ਮਦ ਭਾਗਵਤ ਮੇ ਗਜਾਤ ਹੋਤਾ ਹੈ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਮਹਾਰਾਜ ਕੇ ਬਿਵਾਹ ਰੁਕਮਣੀ ਜਿਸੀਕੇ ਹਵਾਲੇ ਸੇ ਅਬ ਬਿਵਾਹ ਹੋਤੇ ਹੈਂ ਆਦਿਕ ਜੋ ਥੇ ਉਨਕੀ ਵੇਦ ਵਿਧੀਕਾਕਹੀਂ ਕਥਨ ਨਹੀਂ ਬਲਕੇ ਤਾਜੀਰਾਤ ਹਿੰਦ ਕੀ ੩੬੬ ਵਿਧੀ ਕਾ ਹੋਨਾ ਸੰਭਵ ਹੇ ਫਿਰ ਮਹਾਂ ਭਾਰਤ ਮੇਂ ਅਰਜਨ ਕਾ ਬਿਵਾਹ ਸੁਭਦ੍ਰਾ ਕੇ ਸੰਗ ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜੀ ਕੀ ਭੈਣ ਥੀ ਵੋਹ ਬੀ ਵੇਦ ਵਿਧੀ ਕੇ ਬਿਨਾ ਹੀ ਹੂਆ ਔਰ ਐਸਾ ਹੀ ਅਰਜਨ ਕਾ ਅਲੂਪੀ ਸੇ ਅਮ੍ਰੀਕਾ ਦੇਸ਼ ਮੇਂ ਵਚਤ੍ਰੰਗਦ ਰਾਜਾ ਕੀ ਪੁਤ੍ਰੀ ਸੇ ਵ ਭੀਮਨਾ ਹੜੰਭਾ ਮੇ ਉਸਕੇ ਭਾਈ ਕੋ ਮਾਰਕਰ ਔਰ ਸੁਸ਼ੀਲਾ ਸਤਵੰਤੀ ਕੁੰਤੀ ਜਿਸਨੇ ਕੰਵਾਰਪਨੇ ਮੇਂ ਸੂਰਜ ਸੇ ਕਰਨ ਔਰ ਸ਼ਾਦੀ ਸੇ ਪਸਚਾਤ ਰਾਜਾ ਇੰਦ੍ਰ ਸੇ ਅਰਜਨ ਪਵਨ ਰਾਜਾ ਸੇ ਭੀਮ ਧਰਮ ਰਾਜਾ ਸੇ ਯੁਧਿਸ਼ਟ੍ਰ ਵ ਅਸਨੀਵ ਕੁਵਾਰ ਵੇਦ ਹਕੀਮੋਂ ਸੇ ਨਕੁਲ ਸਹਦੇਵ ਆਦਿਕ

ਪੁਤ੍ਰ ਉਤਪੰਨ ਕੀਏ ਇਸਕੀ ਭੀ ਵੇਦ ਵਿਧੀ ਕੀ ਵੇਦੀ ਵ ਲਾਵਾਂ ਫ਼ ਫੇਰੇ ਕਾ ਵ ਪ੍ਰੋਹਤ ਕਾ ਬੀਚ ਬੈਠਕੇ ਪੈਮੇ ਉਡਾਨੇ ਕੀ ਬਿਧੀ ਕਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਚਲਤਾ ਹੈ ਪੁਰਾਨੇ ਵੇਦ ਪੂਜਕ ਰਾਜੋਂ ਕੇ ਵਿਵਾਹ ਤੋ ਉਕਤ ਰੀਤੀ ਸੇ ਹੋਤੇ ਥੇ ਤੇ ਜੇਕਰ ਅਬ ਜੋ ਹਮਾਰੇ ਪੰਡਤ ਕੀਆ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਇਨ ਮੇਂ ਖਾਰੇਂ ਪਰ ਬੈਠਨਾ ਫੇਰੇ ਲਾਵਾਂ ਗਊ ਦਾਨ ਹਥ ਲੇਵੇ ਸਾਖਜਾ ਇਨ ਕਰਮੋਂ ਕਾ ਵੇਦ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰ ਸਿਮ੍ਰਤੀ ਧਰਮ ਸ਼ਾਸਤ ਕਿਸੀ ਮੇਂ ਉਲੇਖ ਨਹੀਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤਾ ਤੇ ਪੁਰਾਨੀ ਸ਼ਾਦੀ ਏ ਪੰਜਾਬੀ ਕੀ ਇਸ ਕਹਾਵਤ ਅਨੁਸਾਰ ਜੇ ਮਾਨਾ ਜਾਵੇ ਤੋ ਠੀਕ ਹੈ ਕੇ (ਮੀਆਂ ਬੀਵੀ ਰਾਜੀ ਕਿਆ ਕਰੇਗਾ ਕਾਜੀ) ਤੇ ਜੋ ਛੰਦ ਘਰੋੜੂ ਭਾਖਾਕੇ ਪੰਡਤ ਲੋਗ ਪੜ੍ਹਤੇ ਹੈਂ ਯਹ ਕਿਸੀ ਗ੍ਰੰਥ ਮੇਂ ਨਹੀਂ ਹੋਸਕਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਵਹੁ ਕੋਈ ਸਲੋਕ ਮੰਤ੍ਰ ਨਹੀਂ ਖੁਦ ਬਖੁਦ ਬਨਾਏ ਹੁਏ ਕਰੜੇ ਪੰਜਾਬੀ ਜਬਾਨ ਕੇ ਸਿਰਫ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਲਗੇ ਲਗਾ ਕਰ ਜਰਾ ਮੂੰਹ ਚੜ੍ਹਾ ਕਰ ਕਹ ਦੇਤੇ ਹੈਂ ਜੇਕਰ ਯਹ ਕਹੇਂ ਕੇ ਖੈਰ ਹਮਾਰੇ ਨਿਰ ਵਿਦਤ ਬ੍ਰਹਮਨ ਅਪਨੀ ਫੀਸ ਵਸੂਲ ਕਰਨ ਹਿਤ ਐਸਾ ਕਰਤਾਹੈਸ਼ਾਸਤ੍ਰਪਠਤਬ੍ਰਹਮਨਸੇਅਗ੍ਰਬਿਵਾਹਬਿਧੀਕ੍ਰਾਈਜਾਵੇਤੋਹੋਸਕਤੀਹੈਸੋ ਵੋ ਸੋ ਬਿਵਾਹ ਪਧਤੀ ਅਨੁਸਾਰ ਕੁਛ ਅਰਜ ਕਰਤਾ ਹੂੰ, ਬਿਵਾਹ ਪਧਤੀ ਮੇ ਲਿਖਾਹੈਕਿਵਰਵ ਕੰਨਜਾਂਕੋ ਆਂਡ਼ਰੁਢਟੇਕੇਚਮੜੇ ਪਰ ਬਠਾਕਰਸਰਬ ਬਿਵਹਾਰ ਹੋ ਇਸ ਕਾਮ ਕੋ ਨ ਪੂਰਣ ਕਰਨੇ ਕੀ ਸਮਰਥਾ ਰਖਤੇ ਹੂਏ ਹਮਾਰੇ ਪੰਡਤ ਸਿਰਫ ਖਾਰੇਂ ਮੇ ਜਿਸਮੇਂ ਕਿੰਚਤ ਕਦਾ ਚਮੜਾ ਸਲੂ ਰੀਤੀ ਸੇ ਲਗਾ ਹੋਤਾ ਹੈ ਸਾਰਤੇ ਹੈ ਸੋਚ ਪਵਿਤ੍ਰਤਾਈ ਬਸ ਯਹਾਂ ਸੇ ਹੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਤੀ ਹੈ ਤੇ ਜੋ ਮੰਤਰ ਹੈ ਵਹ ਦੇਖਨੇ ਸੇ ਤਲਕ ਰਖਤੇ ਹੈਂ ਗਊਦਾਨ ਜੋ ਬਿਵਾਹ ਵਿਖੇ ਕੀ ਜਾਤੀ ਹੈ ਉਸਦਾ ਨਿਰਾ ਵਹਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ ਮੰਤਰ ਏਹ ਹੈ "ਤਤ ਓਂ ਗੌਰ ਗੌਰ ਗੌਰੀ ਰਿਤਜਨਯ ਨਾਭਿ ਹਿਤੇ ਯਜਮਾਨੇਚ ਪ੍ਰਤਜੁਕਤੇ ਵਰਹ ਓਂ ਮਾਤਾ ਰੁਦ੍ਰਾਣਾ ਦੁਹਤ ਵਿਸ਼੍ਰਨਾ ਸ੍ਵਾਸ ਦਿਤਿਜਾਨਾਮ ਮ੍ਰਤ੍ਰਜਨ ਭਹਿ ਪ੍ਰਨ੍ਰਵੋਚ ਚਿਕੁਤੁਖੂ ਜਾਨਾਂ ਯਮਾ ਗਾਮਨਾਗਾ ਅਦਿਤ ਵਧਿਸ਼੍ਰ ਮਮਚਾ ਮੁਖਜਚੁ ਪਾਪਮਾ ਹਤਹ ਓਂ ਤਤ ਸ੍ਰਿਜਤ ਤ੍ਰਿਣਾਂਨਯੁਤੇ ਤਜਚੈਰ ਬ੍ਰਯਾਤ" ਅਰਥ:-ਗਊ ਗਊ ਤਿੰਨ ਵਾਰੀ ਜਜਮਾਨ ਕਹੇ ਫੇਰ ਮਾਤਾ ਰੁਦ੍ਰਾਣਾ ਇਸ ਮੰਤਰ ਨੂੰ ਵਰ ਪੜੇਗਾ ਗਊ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਤੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰੇ ਅਤੇ ਕਹੇ ਹੇ ਧੇਨੂੰ ਤੂੰ ਯਾਰਾਂ ਰੁਦਰਾਂ ਦੀ ਮਾਤਾ ਹੈਂ ਅਠਾਂ ਵਸਦੇਵਾਂ ਦੀ ਪੁਤ੍ਰੀ ਹੈਂ ਬਾਰਾਂ ਸੂਰਜਾਂ ਦੀ ਭੈਣ ਹੈਂ ਘਿਉ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਦਾ ਅਸਥਾਨ ਹੈ ਅਪਰਾਧ ਰਹਤ ਹੈ ਇਸ ਯਜਮਾਨ ਦਾ ਪੂਜਨ ਯੋਗ ਹੈ ਮੇਰੇ ਸਾਰੇ ਪਾਪਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰ ਏਹ ਤੇਰੇ ਅਗੇ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਯਾ ਤੀਲੇ ਘਾ ਜੋ ਤੇਰੇ ਯੋਗ ਹੈ ਯਾ ਇਸ ਤਰਾਂ ਵਰ ਕਹੇ ਗਊ ਦਾਨ ਕਰੇ ਇਸੀ ਕਾ ਟੀਕਾ ਹਮਾਰੇ ਪੰਡਤ ਕਹਾਂ ਗਊਏ ਜਨਮ ਤੇਰਾ ਜਨਮ ਮੇਰਾ ਸੁਰਗਾ ਪੁਰੀ ਆਦਿਕ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ ਉਚਾਰਨ ਕਰਤੇ ਹੈ ਅਗਰ ਵਿਚਾਰ ਮੇ ਦੇਖਾ ਜਾਵੇ ਤੋ ਯਹ ਕੀ ਬਾਤ ਹੁਈ ਇਸ ਸੇ ਕਿਆ ਉਪਦੇਸ਼ ਤਥਾ ਭਜਨ ਵ ਗੁਣ ਹੂਆ ਆਗੇ

ਵਰ ਔਰ ਕੰਨਿਆਂ ਜੋ ਸੁਹਾਵਨੇ ਕਪੜੇ ਪਹਨੇ ਉਸਕਾ ਯਹ ਮੰਤਰ ਹੈ ਯਥਾ:— "ਓਂ ਪ੍ਰਧਾਸਯੈ ਘਾਸੋਧਾਸਯੈ ਦੀਰਘਾਯੁ ਤ੍ਵ ਯਜਰਾ ਦ੍ਰਿਸ਼੍ਟ ਮਮ ਸਤੰਚ ਜੀਵ ਮਿਸ਼ਰਦਹ ਪੁਤ੍ਰ ਚੀਰਾ ਯਸਯੋ ਖਮ ਭਿਸ਼ੀ ਵਜਯਿਖਜੇ, ਇਤੀ ਪਠਿਤ੍ਵਾ ਅਧੋ ਵਸਤ੍ਰੰ ਵਰਹ ਪੁਰਧਤੇ ਓਂ ਯਸ ਸੇਤ ਮੰਤ੍ਰਸਜ ਪ੍ਰਜਾ ਪਤਿ ਰਿਖਰ ਜਗਤੀ ਛੰਦੋ ਵਿਧਾਤ੍ਰਜੋ ਦੇਵਤਾ ਸ੍ਵਾਹਾ ਪਿਰਧਾਪਨੇ ਵਿਨਿਯੋਗਾਹ ਓਂ ਯਸ ਸਮਾਦਯਾ ਵ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਘਸ ਸੇਦ੍ਵਾ ਬ੍ਰਹਮਪਤੀ ਗਸੇ ਸਗਾ ਸ੍ਵਮ ਵਿਦਵ੍ਰ ਦਯ ਸੋਨਾ ਪ੍ਰਤਿਪਦਤਾ ਮੋਤੀ ਪਠਤ੍ਰੈਤਰੀਯੰ ਪ੍ਰਰਿਦਧਾਤਿ ਵਰਹਾ" ਅਰਥ:-ਹੇ ਬਸਤ੍ਰ ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਧਾਰਨ ਕਰਾਂਗਾ ਤੇਰੇ ਧਾਰਨ ਕਰਕੇ ਮੈਂ ਯਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵਾਂਗਾ ਬੜੀ ਆਯੂ ਪਾਕੇ ਬੁਢਾ ਹੋਵਾਂਗਾ ਸੌ ਵਰਸ ਜੀਵਾਂਗਾ ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ ਸੋਭਾ ਜੁਕਤ ਸੀਲ ਦੇ ਧਨ ਦੇ ਵਾਧੇ ਲਈ ਏਨਾਂ ਪ੍ਰਯੋਜਨਾ ਕਰਕੇ ਸਰਬ ਪਰਕਾਰ ਵਿਵੰਹਾਰ ਕਰਾਂਗਾ ਏਸ ਮੰਤ੍ਰ ਦਾ ਪ੍ਰਜਾ ਪਤ੍ਰੀ ਰਿਖੀ ਜਗਤੀ ਛੰਦ ਵਿਧਾਤ੍ਰੀ ਦੇਵਤਾ ਬਸਤ੍ਰ ਧਾਰਨ ਵਿਚ ਵਿਨਯੋਗ ਹੈ ਯਸ ਕਰਕੇ ਮੈਨੂੰ ਅਕਾਸ਼ ਅਤੇ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਇੰਦਰ ਦੇਵਤਾ ਅਤੇ ਬ੍ਰਹਸਪਤ ਦੇਵਤਾ ਅਛਾਦਨ ਕਰੋ ਸੂਰਜ ਦੇਵਤਾ ਮੈਨੂੰ ਸੁਭਾਗ ਦੇਵੇ ਅਤੇ ਏਨਾਂ ਦੇਵਤਿਆਂ ਕਰਕੇ ਪੂਜਤ ਏਹ ਬਸਤ੍ਰ ਯਸ ਅਤੇ ਸੁਭਾਗ ਮੈਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇ ਏਨਾਂ ਦੋਹਾਂ ਮੰਤ੍ਰਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਕ ਵਰ ਬਸਤ੍ਰ ਧਾਰਨ ਕਰੇ ਕਿਆ ਇਸ ਮੰਤਰ ਸੇ ਭਰਮ ਸੇ ਭਿੰਨ ਕੁਛ ਔਰ ਭੀ ਸਿਧ ਹੋਤਾ ਹੈ ਫੇਰ ਵੇਦੀ ਪਰ ਬਠਾਕੇ ਹਥਲੇ ਵਯਾਕੇ ਮੋਕੇਕਾ ਏਹ ਮੰਤਰ ਹੈ ਜੋ ਸੁਹਰਾ ਬੇਸ਼੍ਰਮੀ ਧਾਰਕੇ ਅਪਨੇ ਜਵਾਈ ਕੋ ਕਹੇ ਯਥਾ "ਮਮ ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ ਕੁਲੇਜਾਤਾ ਪਾਲ਼ਿਤਾ ਵਤਸ੍ਰਸ਼੍ਰਕੀ ਤੁਭਯ ਵਿਪ੍ਰਯਦਤ ਪੁਤ੍ਰ ਪੋਤ੍ਰ ਪ੍ਰਬ੍ਰਧਿਨੀ" ਅਰਥ:—ਹੇ ਜਵਾਈ ਮੇਰੀ ਅਛੀ ਕੁਲ ਵਿਚ ਜੰਮੀ ਹੋਈ ਅਠ ਵਰੇ ਪਾਲੀ ਹੋਈ ਪੁਤਰ ਪੋਤਰਿਆਂ ਨੂੰ ਵਧੌਨ ਵਾਲੀ ਅਜੇਹੀ ਕੰਨਿਆਂ ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਦਿਤੀ ਹੈ। ਇਸਤੇ ਪਿਛੇ ਏਸ ਕਾਰਜ ਵਿਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਹੋਣ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਹੈ ਯਥਾ:—"ਅਥ ਵੇਦੀ ਕਾ ਤੋਂ ਮੰਡਿਪ ਮਾਰਾਤਜਦੂਰਵਾ ਅਛ੍ਰਾਦ ਗ੍ਰਹਣਮ ਤਤਸਤ੍ਰ ਰਾਤ੍ਰਮ ਖਾਰ ਲਵਣਾਸਣੌ ਨਿਵਿਰਤੀ ਮੈਥਨੋ ਪਾਈ ਭੂਖੰ ਵਧੂਵੌ ਤਿਸ਼੍ਰਤਹ ਤਤ ਆਚਾਰਯਾਦਿਭਿਯੋਯਥਾਸਕਤੀਦਛਣਾ ਦਾ ਨਾਮ ਯਥਾ ਕੁਮਚਾਰ ਦੇਸ਼ਾਚਾਰਵ ਤਿਲਕਕਰਣਾਛਾਤਾਦਕਦੰਕੁਰਯਾਤ" ਅਰਥ :ਇਸਦੇਪਿਛੋਂ ਵੇਦੀਤੋਂ ਉਠਕੇ ਮੰਡਪਵਿਚਆਕੇ ਚਾਵਲ ਆਦਿਕਗ੍ਰਹਣਪੂਰਬਕ ਤਿੰਨ ਰਾਤਤੀਕਰ ਖਾਰ ਲੂਣ ਨਾ ਖਾਵੇ ਇਸਤ੍ਰੀ ਗਮਨਨਾ ਕਰੇਵਰ ਅਤੇ ਬਹ ਜਮੀਨਾਂ ਤੇ ਮੌਣ ਅਚਾਰਜ ਆਦਿਕ ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਂ ਨੂੰ ਯਥਾ ਸ਼ਕਤ ਦਾਨ ਦੇਨਅਤੇ ਕੁਲਾਚਾਰ ਦੇਸ਼ਾਚਾਰ ਕਰਨ ਚੌਥੇ ਦਿਨ ਦੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਚਤ੍ਰਥੀ ਕਰਮ ਕਰਨ ਪਹਲੇ ਸਲੋਕ ਵਿਚ ਕੰਨਿਆਂ ਦਾ ਪਿਤਾ ਸਾਫ ਕੈਂਹਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੇਰੀ ਲੜਕੀ ਦੀ ਉਮਰ ਅਠ ਵਰਿਆਂ ਦੀ ਹੈ ਦਸਰੇ ਸਲੋਕ ਵਿਚ ਵਿਵਾਹ ਦੇ ਮਗਰ ਮੈਥਨ ਮੇਂ ਪ੍ਰਵਿਰਤ ਕੈਸਾ ਕਿਆ ਯਹ ਸ਼ਲੋਕ ਕਿਸੀ ਸ਼ਰਮ ਵਾਲੇਕਾ ਬਕੜਬ ਹੋ ਸਕਤਾ ਹੈ ਫੇਰ ਅਗੇ ਚਲਕੇ ਏਹ ਮੰਤ੍ਰ ਹੈ ਯਥਾ:-ਸੋਮਹ ਪ੍ਰਿਥਮੋਂ

ਦ੍ਵਿਤੀਯੋ ਗੰਧਰ੍ਵ ਵਿਵਦਿਓਤ੍ਰਹ, ਤ੍ਰਿਤੀਯੋ ਅਗਨਿਸ੍ਤੇ ਪਤਿਸ ਤੁਰੀਯਸਤੇ ਮਨੁਖਯਜਾਹ। ਸੋਮੋ ਦਦ ਗੰਧ੍ਰਵਾਯ ਗੰਧ੍ਰਵੋ ਦਦ ਦਰਨੇ ਯਰਘੰਚਪ੍ਤ੍ਰਾਸ੍ਵਾਦਾ ਦਗਨ ਰਮਹਜ ਮਥੋ ਇਮਾਂ" ਅਰਥ:-ਹੇ ਕੰਨਿਆਂ ਪਹਲੇ ਜਨਮ ਸੇ ਦ੍ਵਾਈਵਰਹੇ ਤੀਕਰ ਤੈਨੂੰ ਚੰਦਰਮਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਫੇਰ ਪੰਜਾਂ ਵਰਿਆਂਤੀਕਰਦੂਸਰਾ ਪਤੀ ਗੰਧਰਵ ਹੋਯਾ ਫੇਰ ਸਤਾਂ ਵਰਹਿਆਂ ਦੀ ਅਵਸਥਾ ਤੀਕਰਅਗਨੀਦੇਵਤਾ ਤੇਰਾ ਤੀਸਰਾ ਪਤੀ ਹੋਯਾ ਹੁਨ ਮਨੁਖ ਰੂਪੀ ਚੌਥਾ ਪਤੀ ਤੈਨੂੰ ਮੈਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਹਾਂ ਇਹ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰ ਵੇਦ ਰੀਤੀ ਹੈ ਜੋ ਜਮਦੇਸਾਰ ਪਤੀ ਦਰ ਪਤੀ ਦਾ ਹਿਸਾਬ ਸ਼ੁਰ ਕਰਕੇ ਸਿਰਫ਼ ਸਤਵੇਂ ਸ ਅਠਵੇਂ ਤਕ ਖਾਲੀ ਰਖੀ ਗਈ। ਅਠਵੇਂ ਸੇ ਆਦਮੀ ਮਿਲ ਗਿਆ ਫੇਰ ਵੇਦ ਵਿਧੀ ਸੇ ਮਨ ਇਛ ਤਕ ਨਯੋਗੀ ਪਤੀਆਂ ਕਾ ਅਧਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਗਜਾ। ਵਾਹ ਧਰਮ ਵਾਹਸਾਹੇ ਕੀ ਵੇਦਵਿਧੀ ਅਗਰ ਪਖ੍ਹਪਾਤ ਕੋ ਤਿਆਗ ਕੇ ਇਸ ਰੀਤੀ ਕਾ ਆਚ੍ਰਣ ਪ੍ਰਸੰਸਨਯ ਮਾਲੂਮ ਹੋਜਾਵੇ ਪੰਥ ਚਾਹੇ ਸੋ ਕਰੇ ਪ੍ਰੰਤੂ ਸ਼ਰਮ ਹਯਾ ਪਤਿਬ੍ਰਤਾ ਕੁਛ ਨਹੀਂ ਹੈ ਔਰ ਬਹੁਤ ਸੇ ਮੰਤ੍ਰ ਇਨਸੇ ਭੀ ਬੇਸ਼ਰਮੀ ਕੇ ਬਿਵਾਹ ਪਧਤੀ ਮੇਂ ਮੌਜੂਦਹੈ ਯਹਾਂਸਿਰਫ ਨਮੂਨਾ ਕਾਫੀ ਹੈ। ਸਵਾਏ ਭਰਮ ਚਕ੍ਰ ਕੇ ਔਰ ਕਿਆ ਸਿਧ ਹੋਤਾ ਹੈ ਤੇ ਬਿਵਾਹ ਮੇਂ ਪੂਜਾ ਆਟੇ ਕੀ ਟੇਵੀ੨ ਲਕੀਰੋਂ ਕੀ ਤਥਾ ਨਾਮ ਧ੍ਰੀਕ ਵਸਤੂਓਂ ਕੀ ਕਿਆ ਦਿਨ ਵਾਰ, ਮਹੀਨੇ, ਸਾਲ, ਦਿਸ਼ਾ ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਐਸੀ ਨਹੀਂ ਜੋ ਬਿਵਾਹ ਕੇ ਸਮੇਂ ਪੂਜਨੀਯ ਨਹੋ ਉਧਰ ਗੀਤਾ ਮੇਂ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਮਹਾਰਾਜ ਲਿਖਤੇ ਹੈਂ:-

ਯਥਾ ਅਹਿਮਾਤਮਾ ਗੁੜਾਕੇਸ਼ਾ ਸਰਬ ਭੂਤਾ ਸੰਨਾਤਨਾ ਉਪਕ੍ਰਤਾਚਾ ਭੂਤਾ ਭੋਗਤਾ ਮਹੇਸ਼੍ਰ। ਅਰਥ-ਹੇ ਅਰਜਨ ਮੈਂ ਸਾਰੇ ਜੀਵਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਬਿਆਪਕ ਆਤਮਾਂ ਹਾਂ ਅਰ ਸਭ ਦੇ ਪੈਦਾ ਕਰਨੇ ਪਾਲਨੇ ਅਤੇ ਸੰਘਾਰਨੇ ਵਾਲਾ ਹਾਂ ਸੋ ਇਸ ਸਲੋਕ ਨੂੰ ਸਤ ਮੰਨਕੇ ਆਪ ਵੇਦ ਪੂਜੀਏ ਭਾਈ ਪ੍ਰਮਾਣ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸ ਦੀ ਪੂਜਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਫੇਰ ਵੇਦਾਂਤ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰ ਮੁਨੀ ਵਿਆਸ ਵਿਰਚਤਾ ਮੇਂ ਲਿਖਾ ਹੈ ਯਥਾ-ਦੁਤੀਆ ਭਭੰਜੰ ਭਵਤੀ ਮ੍ਰਿਤੂ ਮਿਮ੍ਰਤੂ ਮਾਪਨੋਤੀ ਅਰਥ ਦੂਸਰੇ ਸੇ ਭੈ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਪੁਰਸ਼ ਆਪ ਤੇ ਭਿੰਨ ਹੋਰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਓਹ ਜਨਮ ਮਰਨ ਦੇ ਚਕ੍ਰ ਵਿਚ ਭੌਂਦਾ ਫਿਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸੀ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰ ਮੇਂ ਦੇਵੀ ਦੇਵਤੇ ਸਭ ਕੁਝ ਸੁਪਨੇ ਦੀ ਰਚਨਾ ਦਸੀ ਹੈ ਐਸੀ ਪੂਜਾ ਜੋ ਬਿਵਾਹ ਕੀ ਮਰਯਾਦਾ ਹੈ ਔਰ ਗਨੇਸ਼ ਤੋ ਬਾਤ ਬਾਤ ਮੇਂ ਔਰ ਬੇਗਿਨਤ ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੀ ਹੋਤੀ ਹੈ ਜੋ ਵੇਦ ਵਿਧੀ ਯਾ ਸਨਾਤਨ ਰੀਤੀ ਕਹੀ ਜਾਤੀ ਹੈ ਉਸਕੀ ਬਾਬਤ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਮਹਾਰਾਜ ਕਿਯਾ ਕਹਤੇ ਹੈਂ ਯਥਾ-(ੳ):-ਮੈਨਗਨੇਸ਼ਹ ਪ੍ਰਥਮੇ ਮਨਾਉ। ਕਿਸ਼ਨ ਬਿਸ਼ਨ ਕਬਹੂੰ ਨਹੀਂ ਧਿਆਓ। ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਅਵਤਾਰ ਪ: ੧੦ (ਅ):-ਭ੍ਰਮੇ ਸੁਰਨਰ ਦੇਵੀ ਦੇਵਾ। ਭ੍ਰਮੇ ਸਿਧ ਸਾਧਕ ਬ੍ਰਹਮੇਵਾ। ਗਉੜੀ ਮ: ੫ (ੲ):-ਬ੍ਰਹਮਾ ਬਿਸ਼ਨ ਮਹਾਂ ਦੇਓ ਮੋਹਿਆ। ਗੁਰਮੁਖ ਨਾਮ ਲਗੇ ਸੋ ਸੋਹਿਆ। ਆਸਾ ਮ: ੫ (ਸ):-ਦੇਵੀ ਦੇਵਾ ਪੂਜੀਐ ਭਾਈ ਕਿਆ ਮਾਗੋ ਕਿਆ ਦੇ।

ਪਾਹਣ ਨੀਰ ਪਖਾਲੀਐ ਭਾਈ ਜਲ ਮੈਂ ਡੂਬੈ ਤੇਹ । ਸੋਰਠ ਮ: ੧ (ਹ):–ਕੋਊ ਦਿਜੇਸ ਕੋ ਮਾਨਤ ਹੈ ਅਰ ਕੋਊ ਮਹੇਸ ਕੋ ਏਸ ਬਤੈਹੈਂ । ਕੋਊ ਕਹੈਂ ਬਿਸ਼ਨੋ ਬਿਸ਼ਨਾਇਕ ਜਾਹਿ ਭਜੇ ਅਘ ਔਘ ਨਸੈਹੈਂ । ਬਾਰ ਹਜਾਰ ਬਚਾਰ ਅਰੇ ਜੜ ਅੰਤ ਸਮੈ ਸਭ ਹੀ ਤਜ ਜੈਹੈਂ । ਤਾਹੀ ਕੋ ਧਿਆਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ਹੀਏ ਜੋਊ ਥਾ ਅਬ ਹੈ ਅਰ ਆਗੇਊ ਹ੍ਵੈਹੈ ।੩੩ ਸ੍ਵਾ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ੧੦(ਕ)ਦੂਜੇ ਭਾਇ ਅਗਿਆਨੀ ਪੂਜਦੇ ਦਰਗਹ ਮਿਲੈ ਸਜਾਇ । ਆਤਮ ਦੇਓ ਪੂਜੀਐ ਬਿਨ ਸਤਗੁਰ ਬੂਝ ਨ ਪਾਇ । ਵਾਰ ਸ੍ਰੀਰਾਗ ਮ: ੩ (ਖ)ਭ੍ਰਮ ਭੂਲੇ ਅਗਿਆਨੀ ਅੰਧੇ ਭ੍ਰਮ ਭ੍ਰਮ ਫੂਲ ਤੁਰਾਵੈ । ਨਿ੍ਜੀਓ ਪੂਜੈ ਮੜਾ ਸ੍ਰੇਵਹ ਸਭ ਬ੍ਰਿਥੀ ਘਾਲ ਗਵਾਵੈ ॥ ਮਲਾਰਮ:੪ (ਗ) ਬਿਨ ਕਰਤਾਰ ਨ ਕ੍ਰਿਤਮ ਮਾਨੋ । ਹਜਾਰ ਪਾ: ੧੦ । (ਘ)ਕਾਹੂੰ ਲੈ ਠੋਕਬੰਧੇ ਉਰਠਾਕੁਰ । ੩੩ ਸ੍ਵੈਯਾ ਪਾ: ੧੦ । (ਙ) ਪਾਇ ਗਹੇ ਜਬਤੇ ਤੁਮਰੇ ਤਬਤੇ ਕੋਊ ਆਂਖ ਤਰੇ ਨਹੀਂ ਆਨਜੋ । ਰਾਮ ਰਹੀਮ ਪੁਰਾਨ ਕੁਰਾਨ ਅਨੇਕ ਕਹੈ ਮਤ ਏਕ ਨ ਮਾਨਯੋ । ਸਿੰਮ੍ਰਿਤ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰ ਬੇਦ ਸਭੈ ਬਹੁ ਭੇਦ ਕਹੈ ਹਮ ਏਕ ਨ ਜਾਨਿਯੋ ਸ੍ਰੀ ਅਸਪਾਣ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੁਮਰੀ ਕਰ ਮੈਨ ਕਹੋ ਸਭ ਤੋਹੀ ਬਖਾਨਿਯੋ ਰਾਮਾਅਵਤਾਰ ਕੇ ਅੰਤਮਿ ਸ੍ਵੈਯਾ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ੧੦ । (ਚ) ਸਉਣਸਗਨ ਵੀਚਾਰਨੇ ਨੌਰ੍ਹਬਾਰਾ ਰਾਸ ਵੀਚਾਰਾਕਾਮਣ ਟੂਣੇ ਔਸੀਆਂ ਕਣਸੋਈ ਪਾਸਾਰ ਪਾਸਾਰਾ । ਗਦੋ ਕੁਤੇ ਬਿਲੀਆਂ ਇਲਮਲਿਲੀ ਗਿਦੜਛਾਰਾ । ਨਾਰਪੁਰਖ ਪਾਣੀ ਅਗਨ ਛਿਕ ਪਦ ਹਿਡਕੀ ਵਰਤਾਰਾ । ਥਿਤਵਾਰ ਭਦ੍ਰਾ ਭ੍ਰਮ ਦਿਸਾਸੂਲ ਸਹਸਾ ਸੰਸਾਰਾ ।ਵਲ ਛਲ ਕਰ ਵਿਸਵਾਸ ਲਖਬਹੁ ਦੁਖੀ ਕੋ ਰਵੈ ਭਤਾਰਾ । ਗੁਰਮੁਖ ਸੁਖ ਫਲ ਪਾਰ ਉਤਾਰਾ । ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਵਾਰ ੫ (ਛ) ਸਜਾ ਖਬਾ ਸੌਣ ਮੰਨਵਸਾਇਆ । ਨਾਰ ਪੁਰਖ ਨੂੰ ਵੇਖਨ ਪੈਰ ਹਟਾਇਆ । ਭਾਖ ਸੁਭਾਖ ਵਿਚਾਰਨ ਛਿਕ ਮਨਾਇਆ । ਦੇਵੀ ਦੇਵਨ ਪੂਜਨ ਸੇਵ ਕਰਾਇਆ । ਭੰਭਲ ਭੂਸੇ ਖਾਇ ਮਨ ਭ੍ਰਮਾਇਆ । ਗੁਰ ਸਿਖ ਸਚਾ ਖੇਤ ਬੀਜ ਫਲ ਲਾਇਆ ॥ ਵਾਰ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ੨੦ (ਜ) ਆਦਿਤ ਸੋਮ ਭੋਮ ਬੁਧਹੂੰ ਬ੍ਰਹਸਪਤ ਸੁਕ੍ਰ ਸਨੀਚਰ ਸਾਤੋ ਬਾਰ ਬਾਦ ਲੀਨ ਹੈ । ਥਿਤ ਪਖ ਮਾਸ ਰੁਤ ਲੋਗਨ ਮੈਂ ਲੋਗਾ ਚਾਰ ਏਕ ਏਕੰਕਾਰਕੋ ਨ ਕੋਊ ਦਿਨ ਦੀਨ ਹ । ਜਨਮ ਅਸ਼੍ਰਮੀ ਰਾਮ ਨੌਮੀ ਏਕਾਦਸ਼ੀ ਭਈ ਦ੍ਵਾਦਸੀ ਚਤ੍ਰਦਸੀ ਜਨਮ ਏ ਕੀਨ ਹੈ । ਪੂਜਾ ਉਪ੍ਰਾਜਨ ਕੋ ਨ ਕੋਊ ਪਾਵੈ ਦਿਨ ਅਜੋਨੀ ਜਨਮ ਬਿਨ ਕੈਸੇ ਚੀਨ ਹੈ । ਕਬਿਤ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ (ਝ) ਨਾਨਕ ਦਾਦਕ ਸਾਹੁਰੈ ਵਿਰਤੀਸ੍ਰ ਲਾਗਾਇਤ ਹੋਏ । ਜੰਮਣ ਭਦਣ ਮੰਗਣੇ ਮਰਣੇ ਪ੍ਰਣੇ ਕਰਦੇ ਢੋਏ । ਰੀਤੀ ਕੂੜੀ ਕੁਲਾ ਧਰਮ ਚਜ ਆਚਾਰ ਵਿਚਾਰ ਵਿਖੋਏ ।ਕਰ ਕਰਤੂਤ ਕਸੂਤ ਵਿਚ ਪਾਇ ਦੁਲੀਚੇ ਗੈਣ ਚੰਦੋਏ । ਜੋਧ ਜਠੇਰੇ ਮੰਨੀਅਨ ਸਤੀਆਂ ਸੋਤ ਦੋਖੜੀ ਰੋਏ । ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਸਬਦ ਵਿਣ ਮਰ ਮਰ ਜੰਮਣ ਦਈ ਵਗੋਏ । ਗੁਰਮੁਖ ਹੀਰੇ ਹਾਰ ਪਰੋਏ । ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ (ਞ)ਥਿਤਵਾਰਸਭਆਵੈ ਜਾਇ । ਗੁਰਸ਼ਬਦਨਿਹਚਲਸਦਾਸਚ ਸਮਾਹਿ।ਸਤਗੁਰ

ਬਾਝਹ ਅੰਧਗੁਬਾਰ । ਤਿਥੀ ਵਾਰ ਸੇਵਹ ਮੁਗਧ ਗਵਾਰ। ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖ ਬੁਝੈ ਸੋਝੀ ਪਾਇ ਇਕਤ ਨਾਮ ਰਹਿਆ ਸਦਾ ਸਮਾਇ ਬਲਾਵਲ ਮ: ੩ (ਟ) ਗੁਰ ਸਿਖ ਸੰਗਤ ਮਿਲਾਪ ਕੋ ਪ੍ਰਤਾਪਐਸੋ ਪਤ ਪ੍ਰਤ ਏਕ ਟੇਕ ਦੁਬਦਾ ਨਵਾ· ਰੀ ਹੈ। ਪੂਛਤ ਨ ਜੋਤਕ ਉਬੇਦ ਤਿਥਵਾਰ ਕਛੁ ਗ੍ਰਹ ਔ ਨਛਤਰ ਕੀ ਨ ਸੰਕਾ ਉਰਧਾਰੀ ਹੈ। ਮਾਨ ਤਾਨਸਗਨ ਲਗਨ ਆਨਦੇਵ ਸੇਵ ਸਬਦ ਸੁਰਤਲਿਵਨਿਹ ਨ੍ਹਿਕਾਰੀ ਹੈ । ਸਿਖ ਸੰਤ ਬਾਲਕ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਪ੍ਰਿਤਪਾਲਕ ਹੋਇ ਜੀਵਨ ਮੁਕਤ ਗਤ ਬ੍ਰਹਮ ਵੀਚਾਰੀ ਹੈਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸਜੀ ਕਾ ਕਬਿੱਤ (ਠ) ਦੁਬਧਾਨ ਪੜੇ ਹਰਬਿਨ ਹੋਰ ਨ ਪੂਜੇ ਮੜੇ ਮਸਾਨ ਨ ਜਾਈ (ਡ) ਹਮ ਨੇ ਸਾਚਾ ਪੰਥ ਚਲਾ- ਇਓ। ਮਾਨਨ ਏਕ ਅਕਾਲ ਦ੍ਰਿੜਾ ਇਓ। ਗੋਰ ਸਮਾਧ ਮੜੀ ਦੇ ਵਾਲਾ ਇਨਕਾ ਮਾਨਨ ਕੁਰ ਦਖਾਲਾ। ਪੰਥਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਅ: ੨੯(ਢ)ਜਾਗਤ ਜੋਤ ਜਪੈਨਿਸ ਬਾਸੁਰ ਏਕ ਬਿਨਾ ਮਨ ਨੈਕ ਨ ਆਨੈ। ਪੂਰਨ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਤੀਤ ਸਜੈ ਬ੍ਰਤ ਗੋਰ ਮੜੀ ਮਟ ਭੂਲ ਨਾ ਮਾਨੈ। ਤੀਰਥ ਦਾਨ ਦਯਾ ਤਪ ਸੰਜਮ ਏਕ ਬਿਨਾ ਨਹ ਨੈਕ ਪਛਾਨੈ। ਪੂਰਨ ਜੋਤ ਜਗੈ ਘਟਮੈਂ ਤਬ ਖਾਲਸਾ ਤਾਹਿ ਨਖਾਲਸ ਜਾਨੈ ॥ ੩੨ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਪਾ: ੧੦ ॥ (ਣ) ਖਿਨ ਹਰ ਹੋਰ ਜੋ ਮੰਨਣਾ ਸਿਰ ਦੁਖਾਂ ਦੇ ਦੁਖ। ਗੁਰੂ ਗਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ। (ਤ) ਜੇ ਹਰ ਤਿਆਗ ਅਸ ਆਸ ਕੀਜੈ ਤਾਂ ਲਾਜ ਲੋਨ ਹੋ ਜਾਈਐ। ਗੁਰੂ ਗਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ। ਅਬ ਵੀਚਾਰ ਸ਼ੀਲ ਪੁਰਸ਼ ਸਮਝ ਸਕਤੇ ਹੈਂ ਕਿ ਬਵਾਹਮੇਂ ਜੋ ਰੀਤੀ ਪਰਚਲਤ ਹੈ ਉਸਕੋ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਵ ਗੁਰੂ ਮਤ ਮੇਂ ਕੈਸਾ ਸਮਝਾ ਜਾਤਾ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਉਪ੍ਰੋਕਤ ਵੇਦ ਵਿਧੀ ਕੋ ਦੇਖ ਕਰ ਵਰ ਕੰਨਯਾਂ ਕੋ ਕਿਆ ਉਪਦੇਸ਼ ਤਥਾ ਧਰਮ ਕਾ ਗਿਆਨ ਵ ਗ੍ਰਹਸਤ ਆਸ਼੍ਰਮ ਕੀ ਜਾਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤੀ ਹੈ ਜਬ ਇਸ ਸੇ ਕੋਈ ਸੁਭ ਗੁਣ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨ ਹੂਆ ਗੁਰ ਆਸ਼ੇ ਸੇ ਵਿਰੁਧ ਹੈ ਹਜ਼ੂਰ ਸਾਹਿਬ ਆਦਿਕ ਮੁਖ ਧਾਮੋਂ ਕੀ ਮ੍ਰਯਾਦਾ ਹੈ ਫਿਰ ਇਸ ਰੀਤੀ ਸੇ ਯਾਨੇ ਅਨੰਦ ਕੇ ਪ੍ਰਚਲਤ ਵ ਬਿਵਾਹ ਰੀਤੀ ਕੇ ਤਿਆਗ ਸੇ ਗੁਣ ਹੈ ਅਵਗੁਣ ਨਹੀਂ ਉਧਰ ਅਨੰਦ ਰੀਤੀ ਮੇਂ ਅਕਾਲਪੁਰਖ ਕੀ ਸੇਵਾ ਵ ਅਰਾਧਨਾ ਕੇ ਸਵਾਇ ਔਰ ਕੁਛ ਨਹੀਂ ਕੀਆ ਜਾਤਾ ਔਰ ਵਹ ਸਬਦ ਐਸੇ ਹੈ ਜਿਨਸੇ ਧਰਮ ਨੇਸ਼ਠਾ ਔਰ ਗ੍ਰਹਸਤ ਧਰਮ ਕਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਹੋਤਾ ਹੈ ਯਹ ਰੀਤੀ ਅਤੀ ਮਨ ਰੰਜਨ ਹੈ ਇਸੀ ਵਾਸਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵ ਪੰਥ ਕੇ ਮੁਖੀਆ ਜਥੇਦਾਰ ਬਿਵਾਹ ਰੀਤੀ ਕਾ ਤਿਆਗ ਕਰਕੇ ਅਨੰਦ ਰੀਤੀ ਕੋ ਪ੍ਰਚਲਤ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਬਡੇ ਬਡੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵ ਜਥੇਦਾਰੋਂ ਕੀ ਅਨੰਦ ਰੀਤੀ ਸੇ ਸ਼ਾਦੀਏਂ ਹੋ ਚੁਕੀ ਹੈਂ । ਦੇਖੀਏ ਸ੍ਰੀ ਮਾਨ ਮਹਾਰਾਜਾ ਸਾਹਿਬ ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਬੈਕੁੰਠ ਵਾਸੀ ਕੀ ਸ਼ਾਦੀਏ ਅਨੰਦ ਰੀਤੀ ਸੇ ਹੂਈ ਫੇਰ ਸੰਗਰੂਰ ਪਤੀ ਜੀ ਕੀ ਸ਼ਾਦੀਏ ਅਨੰਦ ਰੀਤੀ ਸੇ ਹੂਈ ਫੇਰ ਸ੍ਰੀ ਮਾਨ ਮਹਾਰਾਜਾ ਧਿਰਾਜ ਭੂਪਿੰਦ੍ਰ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਬਹਾਦਰ ਕੀ ਸ਼ਾਦੀ ਅਭੀ ਅਨੰਦ ਰੀਤੀ ਸੇ ਹੋਈ ਜਿਸਕੇ ਕਾਰਯ

ਵਾਹੀ ਸ੍ਰੀ ਮਾਨ ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸਰਦਾਰ ਬਹਾਦਰ ਜੈਸੇ ਵਿਦ੍ਵਾਨ ਔਰ ਸਲਾਹਕਾਰ ਸ੍ਰੀਨਾਭਾ ਪਤੀ ਜੀ ਥੇ ਇਸ ਸ਼ਾਦੀ ਸੇ ਪੰਥ ਮੇਂ ਬਹੁਤ ਹੀ ਅਨੰਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੂਆ ਫੇਰ ਏਕ ਸ਼ਾਦੀਅਬੀਲਾਲਾਹਰਕਿਸ਼ਨਲਾਲ ਆਨਰੇਬਲ ਜੋ ਲਾਹੌਰ ਸ਼ਹਰਕੇ ਬੜੇ ਮਾਨਨੀਯ ਵਿਦਵਾਨ ਗਵਰਨਮੰਟ ਕੇ ਸਲਾਹਕਾਰ ਹੈ ਬੰਬਈ ਸ਼ਹਰ ਮੇਂ ਹੂਈ ਔਰ ਇਸ ਬ੍ਰਾਤਕੇ ਬ੍ਰਾਤੀ ਭੀ ਲਾਲਾ ਲਾਜਪਤ ਰਾਇ ਜੀ ਵ ਪੰਡਤ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਗੋਪਾਲ ਗੋਖਲੇ ਵ ਡਾਕਟਰ ਭੰਡਾਰ ਕਰ ਵ ਸਰ ਫੀਰੋਜ਼ਸ਼ਾਹ ਮਹਤਾ ਆਦਕ ਦੇਸ ਮੁਖੀਆ ਪੁਰਸ਼ ਥੇ ਸਭਨੇ ਇਸ ਅਨੰਦ ਕੀ ਅਨੰਦ ਯੁਕਤ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕੀ ਖਾਸ ਕਰ ਨਾਭਾ ਪਤੀ ਜੀ ਹੀ ਨੇ ਆਨੰਦ ਕੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਬਡੀ ਕੋਸ਼ਸ਼ ਸੇ ਫਰਮਾਈ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀ ਪਰ ਰਾਗੀ ਰਖੇ ਰਹੇ ਜੋ ਅਨੰਦ ਪਰਚਾਰ ਕਰਤੇ ਰਹੇ ਜਾਤੇ ਰਹੇ ਪਟਿਆਲੇ ਮੇਂ ਸ੍ਰੀ ਮਹਾਰਾਜਾ ਸਾਹਿਬ ਕੀ ਸ਼ਾਦੀ ਅਨੰਦ ਰੀਤੀ ਸੇ ਭਈ ਫੇਰ ਇਸ ਸ਼ਾਦੀ ਕੇ ਪਸਚਾਤ ਯਹ ਪੁਸਤਕ ਅਨੰਦ ਬਿਵਾਹ ਪਰ ਵਿਚਾਰ ਨਾਮੀ ਉਨਕੀ ਤਰਫ ਸੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਹੋਕਰ ਅਨੰਦ ਰੀਤੀ ਪਰ ਬੜਾ ਕ੍ਰੋਧ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਆ ਗਿਆ ਜਾਨ ਪੜਤਾ ਹੈ। ਸ਼ਾਯਦਭਾਈ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਜੈਸੇ ਪੁਰਸ਼ੋਂਨੇ ਜੋ ਪਹਿਲੇ ਭੀ ਐਸੇ ਕਈ ਗੁਰਮਤ ਵਿਰੁਧ ਟ੍ਰੈਕਟ ਨਿਕਾਲ ਚੁਕੇ ਹੈਂ ਯਹ ਰਚਨਾ ਸ੍ਰੀ ਹਜ਼ੂਰ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਛਪਵਾਈ ਹੋਗੀ।ਅਬ ਆਸ਼ਾ ਹੈ ਕੇ ਸ੍ਰੀਮਹਾਰਾਜਸਾਹਬ ਨਾਭਾ ਜੋ ਬਡੇ ਧਰਮ ਨੇਸ਼ਠਾ ਧਰਮਗ ਰਾਜਾ ਹੈ ਉਕ੍ਰੇ ਕੋ ਗੁਰਮੁਖ ਪ੍ਰਮਾਣੋ ਦਵਾਰ ਵਿਚਾਰ ਕੇ ਅਪਨੀ ਅਨਭਵੀ ਬੁਧੀ ਕੀ ਸ਼ਕਤੀਸੇ ਗੁਰ ਆਸ਼ੇ ਨਿਸਚਤ ਕਰ ਗੁਰ ਘਰ ਮੇਂ ਅਨੰਦ ਰੀਤੀ ਕੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਾ ਹੁਕਮ ਦੇਕਰ ਅਨੰਦ ਬਿਵਾਹ ਪਰ ਵਿਚਾਰ ਨਾਮੀ ਪੁਸਤਕ ਕੇ ਮਨਸੂਖੀ ਕਾ ਹੁਕਮ ਦੇਕਰ ਪੰਥ ਮੇਂ ਯਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇਂਗੇ।

ਲੇਖਕ ਖਾਲਸੇ ਕਾ ਦਾਸ—

ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ ਰਈਸ ਕੋਟ ਦੁਨਾਂ

INDIAN INSTITUTE OF ADVANCED STUDY
Acc. No. 24827
Date 18.6.68
SIMLA

ਇਤਿ